

LYNGEN KOMMUNE
Kommuneplanens handlingsdel
Økonomiplan 2024-2027
Årsbudsjett 2024

Kommunestyrets vedtak – sak 122/23

INNHALDSFORTEGNELSE

1	ØKONOMIPLAN 2024-2027 – KOMMUNEPLANENS HANDLINGSDEL.....	3
1.1	Innledning.....	3
1.1.1	Plan og bygningsloven.....	3
1.1.2	Kommuneloven	3
1.1.3	Hovedutfordringer i Lyngen kommune.....	4
1.2	Overordnede satsinger fra kommuneplanen.....	4
1.2.1	Kommunen som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter	11
1.3	Nye eksterne krav og forventninger 2024	11
2	Økonomiske forutsetninger og rammebetingelser	12
2.1	Budsjettforutsetninger	12
2.1.1	Prioriterte driftstiltak 2024-2027	12
2.1.2	Prioriterte investeringstiltak 2024-2027	15
2.2	Utvikling i gjeld og andre langsiktige forpliktelser	16
2.2.1	Finansutgifter- og inntekter	16
2.3	Inntektsforutsetninger.....	17
2.3.1	Befolkningsutvikling	17
2.3.2	Statsbudsjett 2024.....	18
2.3.3	Utvikling i frie inntekter	19
2.3.4	Eiendomsskatt.....	20
2.3.5	Kompensasjon for ressurskrevende tjenester	20
2.3.6	Brukerbetalinger, gebyrer og avgifter	21
2.3.7	Andre generelle driftsinntekter	22
2.4	Finansielle måltall - handlingsregler	23
2.4.1	Netto driftsresultat	23
2.4.2	Disposisjonsfond	24
2.4.3	Netto lånegjeld, avdrag og egenkapital på investeringer.....	24
2.5	Pensjonskostnader	25
2.6	Økonomiske oversikter 2024-2027	28
2.6.1	Bevilgningsoversikt – drift	28
2.6.2	Bevilgningsoversikt nye investering 2024-2027	30
3	BUDSJETT 2024	38
3.1	Ramme 1 – politikk og livssyn.....	38
3.2	Ramme 2 - stab/støtte	39
3.3	Ramme 3 - oppvekst og kultur	40
3.4	Ramme 4 - helse og omsorg	44
3.5	Ramme 5 - teknisk drift.....	48
3.6	Ramme 6 - utvikling.....	51
3.7	Ramme 7 - andre utgifter og inntekter	52
3.8	Ramme 8 - finans	53

1 ØKONOMIPLAN 2024-2027 – KOMMUNEPLANENS HANDLINGSDEL

1.1 Innledning

Plan- og bygningsloven og kommuneloven er styrende for hvordan kommunene utarbeider og behandler planverk knyttet til økonomiplanlegging og -styring. Handlingsdel i Lyngen kommune er budsjett og økonomiplan (heretter kalt HØP).

Planverket skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen, og være helhetlig, bærekraftig og realistisk.

1.1.1 Plan og bygningsloven

Pbl. § 11-1. Kommuneplan:

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 14-2 bokstav a kan inngå i eller utgjøre handlingsdelen.

Kongen kan gi forskrift om:

- a) innhold i generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel, jf. § 11-9
- b) underformål av arealformål, jf. §§ 11-7 og 12-5
- c) behandling av kommuneplanen, jf. §§ 11-12 til 11-17
samordnet gjennomføring av samfunnsdelen av kommuneplan og økonomiplan etter kommuneloven, jf. §§ 11-2 til 11-12

1.1.2 Kommuneloven

I henhold til kommuneloven (KL) § 14-3, tredje avsnitt innstiller formannskapet til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett for kommunestyret.

KL § 14-4, første, andre og tredje avsnitt sier om økonomiplan:

«Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp»,

«Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på»

og

«Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige»

Økonomiplan og årsbudsjett kan utgjøre samfunnsdelens handlingsplan, og skal gjenspeile og integrere samfunnsdelens visjoner, mål og strategier for kommunens utvikling, og vise hvordan dette skal gjennomføres.

I økonomiplanen skal kommuneplanens samfunnsdel være gjenspeilet og integrert. Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet med visjoner, mål og strategier for kommunens utvikling, mens oppfølgingen (handlingsdelen) er konkretisert i økonomiplan og årsbudsjett.

Kommuneplanens samfunnsdel

Lyngen kommunes hovedmål er å bli en attraktiv bo- og tilflyttingskommune ved hjelp av tre gjennomgående perspektiver:

- Folkehelse – God helse gjennom hele livet
- Likestilling - Lyngen kommune skal være et åpent og inkluderende samfunn for *alle*, uavhengig av religion, kjønn, alder eller språk
- Klima/miljøforhold og samfunnsikkerhet – Lyngen kommune skal fremstå som bærekraftig ift. klima og miljø, og skal til enhver tid ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet

På bakgrunn av dette har vi tre satsningsområder:

- Næringsutvikling
- Boligutvikling
- Samferdsel

1.1.3 Hovedutfordringer i Lyngen kommune

Hovedutfordringene for Lyngen kommune er som beskrevet i samfunnsdelen:

- Befolkningsnedgang og endring i alderssammensetning som påvirker kommunens inntekter.
- Høy renteesponert lånegjeld
- Rekruttering

Disse utfordringene for Lyngen kommune som organisasjon blir beskrevet nærmere under hver sektor i kap. 3.

Høy lånegjeld nevnes også som en hovedutfordring, da den påvirker kommunens handlingsrom og gjør kommunen sårbar for endring i lånerenta. Dette omtales mer i pkt. 2.2.1 Finansutgifter- og inntekter.

1.2 Overordnede satsinger fra kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel er det **overordnede styringsdokumentet, som legger premissene for øvrig kommunal planlegging, politiske vedtak, administrativ virksomhet og økonomiske prioriteringer.**

I dette kapittelet presenteres strategier som skal følges opp særskilt i kommende økonomiplanperiode. Strategiene som fremheves her følges opp gjennom ekstraordinær innsats eller målrettede tiltak og prosjekt, og i noen tilfeller vil et prosjekt eller et tiltak kunne omfatte flere strategier. Samtidig følges disse også opp gjennom ordinær drift. Hoveddelen av de økonomiske ressursene er bundet opp til ordinær drift, derfor er mye av satsningsområdene innarbeidet i drifta og vanskelig å tallfeste.

Kommuneplanens samfunnsdel beskriver mål og strategier for å møte kommunens hovedmål og sektorens utfordringer. Her er særlig delmål sentrale for organisasjonens arbeid. Mål og nummerering er samme som kapitteloppbyggingen i vedtatt samfunnsdel.

Hovedmålene i samfunnsdelen og prioriterte delmål i HØP 2024-2027.

1. Boligutvikling	2. Næringsutvikling	3. Samferdsel
<ul style="list-style-type: none"> • Delmål 1: Gjøre flere boliger tilgjengelig i kommunen<ul style="list-style-type: none"> a) Kommunen skal ha søkelys på sentrumsutvikling, sentrumsnær boligbygging, men også kartlegge områder som er egnet for spredt boligbygging d) Kommunen skal tilrettelegge for utleieboliger • Delmål 2: Sikre et godt og bredt tilbud for møte- og aktivitetsplasser for de ulike bolig- og oppvekstområdene<ul style="list-style-type: none"> a) Satse på møteplasser som kultur- og grendehus, uteområder og tilrettelegging som fremmer folkehelse, samhørighet og fysisk aktivitet c) Det skal satses på bokollektiv for eldre nært fellestilbud som park, friluftsområder, butikk, etc. d) Kommunen skal tilrettelegge for integrering for tilflyttere	<ul style="list-style-type: none"> • Delmål 1: Sikre at eksisterende næringer opprettholdes og videreutvikles på bærekraftig måte<ul style="list-style-type: none"> a) Mobilisere eksisterende næringsliv (samskapning) e) Satse på infrastruktur og anlegg tilrettelagt for fiskeri f) Dialog med næringene for å vurdere behov og videreutvikling g) Drøfte rekruttering i samspill med næringer og utdanningsaktører. Kommunen skal ta en rolle som møteplass/koordinator mellom næring og unge i) Tilrettelegg for mer sysselsetting innenfor reiseliv • Delmål 2: Legge til rette for nye næringer med klargjorte arealer og infrastruktur<ul style="list-style-type: none"> a) Tilstrebe et variert tilbud på klargjorte næringsarealer • Delmål 3: Være åpen for regional næringsutvikling og ha tett samspill med fylkeskommunen og andre regionale samarbeidspartnere<ul style="list-style-type: none"> c) Samspill med fylkeskommunen og andre regionale samarbeidspartnere, herunder samarbeid med Nord-Troms studiesenter og bibliotekene i Nord-Troms	<ul style="list-style-type: none"> • Delmål 1: Øke trafiksikkerheten i hele kommunen<ul style="list-style-type: none"> b) Kommunen skal tilrettelegge med gatelyst i tettbygde områder, eller langs vegstrekninger der det ferdes mye folk • Delmål 2: Tilrettelegge slik at alle har tilgang til naturen<ul style="list-style-type: none"> c) Økt tilrettelegging for eldre og uføre der det er mulig

Figur 1 Oppsummering av satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel, med prioriterte områder

Gjennomgående perspektiver:

4. Folkehelse

- **Delmål 1: Fremme brede befolkningsrettede, forebyggende tiltak**
  - a) Skal bekjempe livsstilssykdommer knyttet til ernæring, fysisk aktivitet, tobakk og rus
  - b) Skal ha barnehager, skoler og skolefritidsordning med stabilt og kvalifisert personell som sikrer god utdanning, samt skape muligheter for kompetanseheving for voksne i kommunen
  - c) Skal ha gode kultur og fritidstilbud, og støtte opp under frivillig aktivitet og engasjement som fremmer bedre folkehelse
  - e) Ha søkelys på å oppleve trygghet, trivsel og inkludering
  - f) Lyngen skal være et aldersvennlig samfunn
- **Delmål 2: Ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen og iverksette målrettede tiltak der kommunen har utfordringer**
  - a) Vurdere spesielle helseutfordringer
  - d) Skal tilrettelegge for at eldre skal kunne bo hjemme eller i bofellesskap/omsorgsboliger så lenge de er i stand til det
  - f) Gi tilbud om hverdagsrehabilitering med søkelys på egenmestring og fysisk aktivitet
  - g) Bruke friske eldre som ressurs

5. Klima og miljø

- **Delmål 1: Redusere utslipp av klimagasser**
  - a) Lyngen kommune skal ta ansvar for reduksjon av egne klimagassutslipp og påvirke innbyggerne og næringsliv til å redusere sin utslipp
  - c) Skal øke bruken av fornybar energi
- **Delmål 2: Sikre miljø og naturressurser mot ødeleggelse**
  - b) Skal sikre og ivareta vannkvalitet i vann og vassdrag
  - g) Skal redusere avrenning og utslipp fra boligbygging, hytter og landbruket

6. Likestilling

- **Delmål 1: Bygge et samfunn med respekt for ulikheter - og bidra til at alle kan leve et anstendig liv**
  - b) Skal legge til rette for god integrering av alle nye innbyggere (både utenlandske og norske) i Lyngen-samfunnet, herunder bekjempe fremmedfrykt, fordommer og generalisering
  - d) Skal legge til rette for et aldersvennlig samfunn, herunder involvere dem i et aktivt liv og utforming av egen alderdom
  - f) Kommunen skal tilrettelegge for boliger for alle, herunder eldre og personer med nedsatte funksjonsevne. Kommunen skal videre legge til rette for leie- til eie-løsninger for vanskeligstilte

Figur 2 Prioriterte delmål i gjennomgående perspektiver

Nr	Tiltak (alle tall i 1000 kr)	2024	2025	2026	2027
1 Boligutvikling					
1 a)	Pågående prosess ifm. Arealplan Lyngenløftet	Inkl i drift 1 100			
1 d)	Tilvisningsboliger Solbakken	493	493	493	493
2 a)	Tilskudd til lokale grende-/bygdelag	200	200	200	200
	Tilskudd til lag og foreninger	235	235	235	235
	Ishavskysten friluftsråd - tilrettelegging turer	65	65	65	65
	Flerbrukshus	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Digital veiledning biblioteket	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Mekkegarasje for ungdom	130	130	130	130
	Frisklivssenter	400	400	400	400
2 c)	Nye omsorgsboliger			85 000	
2 d)	Møteplass tilflyttere	inkl i drift	inkl i drift	inkl i drift	inkl i drift
2 Næringsutvikling					
1 a)	Strategisk næringsplan	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Kommunal veterinærordning	276	276	276	276
	Landbruk - generasjonsskifte	50	50	50	50
	Kommunalt næringsfond	1 000 000			
1 e)	Regulering av fiskerihavn	Overført fra 2023			
1 f)	Videre- og etterutdanningstilbud Campus Nord-Troms	90	90	90	90
1 g)	Utdanningsmesser lokalt i Lyngen og Nordkjosbotn, bedriftsbesøk m.m.	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
1 i)	Visit Lyngenfjord tilskudd	300	300	300	300
	Tilrettelegging ved utfartssteder - Lyngseidet	520			
	Tilrettelegging ved utfartssteder - Sør-Lenangsbotn	150			

2 a)	Prosjektering og gjennomføring liggekai Nord-Lenangen	Overført fra 2023				
	Næringsarealer reguleres på Furufleten - foreslått i arealplan	Inkl i drift				
	Næringsarealer ferdigregulert på Lyngseidet					
3 c)	Tilskudd til Campus Nord-Troms		90	90	90	90
	Biblioteksamarbeid i Nord-Troms	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
3 Samferdsel						
1 b)	Oppgradering veilys		6 000	3 500		
	Veiplan	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
2 c)	Samarbeid med Ishavskysten friluftsråd og Lyngsalpan landskapsverneområde	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
4 Folkehelse						
Delmål 1						
1 a)	Frisklivssenter		400	400	400	400
	Kommunal fysio- og ergoterapeut	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Aktivitetskontakt i hjemmetjenesten		345	345	345	345
	Hverdagsrehabilitering		285	285	285	285
	God legedekning		10 670	10 670	10 670	10 670
	Helsestasjon og jordmor		2 749	2 749	2 749	2 749
	Økning helsesykepleier helsestasjon		400	400	400	400
	Skolemåltid		420	420	420	420
1 b)	Kompetanseutviklingsplan for grunnskole		172	172	172	172
	Logoped		500	500	500	500
1 c)	Medlemskontingent Ishavskysten friluftsråd		70	70	70	70
	Aktiv Lyngen		1237	1237	1237	1237
	Ungdomsklubb		612	612	612	612
	Kulturskole		1 559	1 559	1 559	1 559
	Bibliotek		1 129	1 129	1 129	1 129

	Gratis halleie for lokale lag og foreninger	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Frivilligsentral	200	200	200	200
	Lyngenhallen skillevegg	350			
	Lyngenhallen nytt taktekke	1 500			
	Lyngenhallen ombygging tak mellom skole og hall				2 500
1 e)	Oppvekst miljøarbeider 50%	300	300	300	300
	Koordinerende enhet		533	533	533
	Brukerstyrt personlig assistent	3 840	5 113	5 113	5 113
	Barnekoordinator	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
1 f)	Aktivitetskontakt i hjemmetjenesten	499	499	499	499
	Logoped	500	500	500	500
	Delmål 2				
2 a)	Rekruttering og kompetansemidler	400	400	400	400
	Revidering av rekruttering og kompetanseplan	375			
	Folkehelseoversikt	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
2 d)	Velferdsteknologi	507	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Kommunal fysio- og ergoterapeut	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
2 f)	Kommunal fysio- og ergoterapeut	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Samarbeid med pensjonistforening og Frivilligsentralen	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Råd for folkehelse	35	35	35	35
2 g)	Samarbeid med frivillige, lag og foreninger				
5 Klima og miljø					
1 a)	Kommunale biler byttes ut med elbiler	1 400	1 520	Inkl i drift	Inkl i drift
	Bruk av returordning for datautstyr	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Digitalisering av kommunale innbyggertjenester og kommunal drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Velferdsteknologi	160	160	667	667
	Miljøkrav i offentlige anskaffelser	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift

	Lyngen kommune sertifiseres som Miljøfyrtårn	Skolene: 20	Skolene: 20	Skolene: 20	Skolene: 21
1 c)	Ladestasjoner til kommunale elbiler	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Bruk av jordvarme i kommunale bygg	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
2 b)	Besvares til dels i KPA. Tiltak konkretiseres i hovedplan for VA	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Ny hovedvannkilde til Lyngseidet	39 576			
	Renseanlegg på kommunale avløpsanlegg - økning	200	200	200	200
2 g)	Tilsynsordning for private avløpsanlegg	238	238	238	239
6 Likestilling					
1 b)	Møteplass biblioteket	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Miljøarbeider i flyktningetjenesten	450			
	Forebyggende plan	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	MOT-arbeid i skolene	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Samarbeid med frivillige, lag og foreninger	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
	Utvikling og bidrag til møteplasser	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
1 d)	Teleslynge i off. bygg	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift	Inkl i drift
1 f)	Nye omsorgsboliger			85 000	

Figur 3 Prioriterte tiltak i HØP 2024-2027

1.2.1 Kommunen som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter

De utfordringene organisasjonen Lyngen kommune har er:

- Demografisk utvikling
- Rekruttere og beholde arbeidskraft
- Overføring av kompetanse

Rekruttere og beholde arbeidskraft

Konkurransen om arbeidskraft er i mange fagfelter stor og rekruttering av personell er en stor utfordring. Lyngen kommune blir tildelt kompetansemidler etter søknad til Statsforvalteren, i tillegg setter Lyngen kommune av 0,4 mill. kroner årlig til kompetansehevede tiltak. Kompetansemidler tildeles til ansatte og vikarer innen helse og omsorg som tar grunnutdanning eller videreutdanning. Lønnspolitiskplan legger føringer for hvilken fagkompetanse som er spesielt viktig for organisasjonen.

Bruk av velferdsteknologi er viktig for brukerne i et trygghets- og mestringsperspektiv og for kommunen i et ressursperspektiv. Lyngen kommune har dette som et prioritert område.

Sykefravær: Sykefraværet i Lyngen kommune har inneværende år gått noe ned sammenliknet med 2022, så langt i 2023 har vi hatt et totalt sykefravær på 9,35%. Rådmannen vurderer dette fortsatt som høyt og vurderer derfor fortløpende nye tiltak.

Lyngen har også en høy andel uføre. Det betyr at tilgjengelig arbeidskraft i egen kommune er redusert. Lyngen kommune samarbeider med NAV for å tilrettelegge for at denne gruppen kan komme i arbeid.

Overføring av kompetanse

Lyngen kommune har flere eldre arbeidstakere som har god kompetanse innenfor sine fagområder. På bakgrunn av dette har Lyngen kommune stort fokus på gode planer for kompetanseoverføring der vi ser at «generasjonsskifte» vil få store innvirkninger på drift og internkontroll.

1.3 Nye eksterne krav og forventninger 2024

Basistilskudd til fastleger: Pasienttilpasset basistilskudd, for bedre å understøtte arbeidsbelastning og bedre oppfølging av ressurskrevende innbyggere. Helårseffekt av endring i 2023.

Økonomisk sosialhjelp: Økt veiledende satser for sosialhjelp, da barnetrygd ikke skal hensyntas ved vurdering av stønad. Helårseffekt av endring i 2023.

Ny opplæringslov: Ny opplæringslov trer i kraft fra 1. august 2024. Den er i stor grad en videreføring av dagens lov, med en rekke presiseringer og endringer, blant annet i forhold til barnets beste, fullføringsrett, skoledemokrati, elevpermisjoner og skoleregler. Endringene vil medføre at det meste av skolens planverk må revideres,

Gratis deltids plass i SFO på 2. trinn: Fra 2024 er det helårsvirkning på gratis deltids plass i SFO på 2. trinn.

Redusert maksimalpris og gratis barnehage: Gratis barnehage i Nord Troms og Finnmark ble innført fra 1. august 2023. Fra 2024 er det helårsvirkning på gratis barnehage.

2 Økonomiske forutsetninger og rammebetingelser

Den viktigste økonomiske forutsetninger er befolkningsutviklingen i Lyngen og i hele landet. Demografisk utvikling styrer inntekter og utgifter, og legger føringer for hvilke tjenester som må ha fokus. I tillegg påvirkes kommunens økonomiske handlingsrom av lånegjeld og nivået på rammeoverføringer.

2.1 Budsjettforutsetninger

I hovedsak er dagens drift av tjenestene korrigert for lønns og prisvekst, inntekter og for noen områder betydelig endring i driftsutgiftene som følge av faste avtaler og endring i tjenestebehov.

Sentrale forutsetninger i økonomiplanperioden:

1. 2024-priser i hele økonomiplanperioden.
2. Årslønnsvekst anslått til 4,9 % fra 2023 til 2024. Det er satt av 5 mill. kroner til dekning av lønnsvekst i 2024, dette er beholdt uendret i planperioden. Lønnsbudsjettene for 2024 er oppdatert for sentrale og lokale oppgjør i 2023.
3. Regnskapet for 2023 er forventet avlagt i balanse.
4. Økning i gebyrer og betalingssetninger som i vedlagte gebyrregulativ.

I tillegg vil finansielle måltall/handlingsregler, som skal bidra til økonomisk handlingsrom, påvirke tjeneste- og utgiftsnivå.

Forutsetninger og premisser for økonomiplanperioden:

- Det er lagt inn generelt nedtrekk på 4 årsverk i 2025, ytterligere 2 årsverk i 2026 og 4 årsverk i 2027 for å oppnå budsjettbalanse. Rådmannen vil komme tilbake ila 2024 med hvilke konkrete tiltak dette gjelder.
- Vakanser tilsvarende en avdeling i barnehage grunnet lave fødselsprognoser. 3 årsverk.
- Omstrukturering oppvekst fra 2026
- Bosetting av 10 nye flyktninger
- Reduksjon med 1 årsverk ramme 2 Stab i planperioden
- Økte kapitalkostnader pga. renteøkning og store investeringer
- Økte kostnader til faste avtaler, driftsmidler og forpliktelser
- Finansielle måltall i planperioden er ikke realistisk å oppnå
- Økning i øremerket tilskudd ressurskrevende tjenester med 0,8 mill. fra 2023
- Full selvkostdekning på vann og avløpstjenester
- inntekter fra havbruksfondet er oppdatert iht. ny beregningsmodell
- Svømmehallen i Lenangen foreslås stengt fra 2025
- Leirskolen på Jægervatn har betydelig oppgraderingsbehov, det er ikke funnet rom for oppgradering i perioden
- Nytt omsorgssenter lagt inn med 85 mill. kroner i 2026, øker kapasitet med 8 omsorgsboliger og 16 sykehjemsplasser
- Budsjettet er i perioden saldert med bruk av disposisjonsfond på totalt 14,872 mill. kroner

2.1.1 Prioriterte driftstiltak 2024-2027

HØP 2024-2027 er fortsatt svært stramt og fordrer at vi lykkes med å realisere planlagte innsparingstiltak. For å få inn vedtatte og foreslåtte nye tiltak må budsjettet salderes ved bruk av disposisjonsfond i hele planperioden, samt reduksjon i tjenestetilbudet med nedtrekk i antall årsverk f.o.m. 2025. Kommunestyrets vedtak til handlingsprogram 2024-2027 skal legge til rette for tjenester som er gode nok, målrettet ift. satsingsområdene i samfunnsplanen og fremtidsrettede innenfor de

økonomiske rammene som er til rådighet. For å klare det, er det gjort prioriteringer. Det har derfor ikke vært rom for å legge inn en rekke tiltak for hele planperioden.

Ramme	Tiltak	2024	2025	2026	2027	
1	Politikk og livssyn	KS 80/23 Levekårs frie midler	100 000	100 000	100 000	100 000
1	Politikk og livssyn	Levekårs frie midler 2024	150 000			
1	Politikk og livssyn	Reversering - reduksjon av politiske utvalg	153 000	153 000	153 000	153 000
1	Politikk og livssyn	Fødselstilskudd	100 000			
2	Stab/støtte	KS 27/23 Medlemskap i Digi Troms og Finnmark	14 000	164 000	164 000	164 000
2	Stab/støtte	Norkart - tilgang til kartdata	30 000	30 000	30 000	30 000
2	Stab/støtte	Nødnett for kommunehelsetjenesten - drift	74 000	74 000	74 000	74 000
2	Stab/støtte	Boligbyggingstilskudd	600 000			
3	Oppvekst og kultur	Reversering av KS 41/23 Omstrukturering oppvekst (tjenester)	1 405 000	3 373 000	1 968 000	
3	Oppvekst og kultur	Nedlegging avdeling i barnehage - reversering	1 226 000			
3	Oppvekst og kultur	Miljøarbeider 50% fritid og veiledning	300 000	300 000	300 000	300 000
3	Oppvekst og kultur	Logoped i skole 50 % og helse 20 %	360 000	360 000	360 000	360 000
3	Oppvekst og kultur	Innsparing - stenging av Lenangen svømmehall	10 000	-70 000	-70 000	-70 000
3	Oppvekst og kultur	Innsparing - stenging av Lenangen svømmehall utsettelse	-10 000			
3	Oppvekst og kultur	Refusjon fra andre kommuner	-210 000			
3	Oppvekst og kultur	Barnehage - redusert årsverk	-300 000	-600 000	-600 000	-600 000
3	Oppvekst og kultur	KS 57/23 Kommunalt stipend til grunn- og etterutdanning	400 000	400 000	400 000	600 000
4	Helse og omsorg	BPA (netto utgift)	880 000	2 153 000	2 153 000	2 153 000
4	Helse og omsorg	Logoped i helse 20% (og skole 50%)	140 000	140 000	140 000	140 000
4	Helse og omsorg	Rådgiver 50%		370 000	370 000	370 000
4	Helse og omsorg	Helsesykepleier	400 000	400 000	400 000	400 000
4	Helse og omsorg	Koordinator velferdsteknologi/demenskontakt 80%		533 000	533 000	533 000
4	Helse og omsorg	Digi barnevern - oppstartskostnader	275 000	0	0	0
4	Helse og omsorg	Økt budsjetttramme BV - fosterhjem	500 000	300 000	300 000	300 000
4	Helse og omsorg	Koordinerende enhet	300 000	300 000	300 000	300 000
4	Helse og omsorg	Kommuneandel - interkommunale tiltakstillinger BV	207 000	207 000		
5	Teknisk drift	Omstrukturering oppvekst - reversering	446 000	500 000	54 000	
5	Teknisk drift	Løftebukk og oppgradering av Mestagarasjen	17 000	17 000	17 000	17 000
5	Teknisk drift	Sommer Lyngen	50 000	50 000	50 000	50 000
5	Teknisk drift	195 Eidebakken skole - utskiftning av lys i klasserom	100 000	250 000	250 000	
5	Teknisk drift	Lyngstunet - belysning stue i 3 etasje		125 000		
5	Teknisk drift	Lyngsdalen oppvekstsenter - skifte PBC-holdig lys	275 000			
5	Teknisk drift	Korrigerende av selvkost	353 000	128 000	-1 913 000	-1 763 000
5	Teknisk drift	Innsparing - stenging av svømmehall	-168 000	-335 000	-335 000	-335 000
5	Teknisk drift	Innsparing - stenging av svømmehall - utsettelse	168 000			
5	Teknisk drift	Tytebærvika - redusert vedlikehold pga salg	-72 000	-100 000	-172 000	-172 000
5	Teknisk drift	Lyngenhallen - resultat klokke	80 000			
6	Utvikling	Landbruk - bidrag til hjelp ved generasjonsskifte	50 000	50 000	50 000	50 000
6	Utvikling	Norkart - oppstartskostnader tilgang til kartdata	100 000			
6	Utvikling	Tjenesteavtale for Visit Lyngenfjord	300 000	300 000	300 000	300 000

Ramme	Tiltak	2024	2025	2026	2027
6 Utvikling	KS 08/23 Veterinærordning for Lyngen og Storfjord veterinærrområde	276 000	276 000	276 000	276 000
6 Utvikling	Tytebærvika - økte inntekter fra salg pga prisstigning	-400 000	-400 000		
6 Utvikling	Havneavgiter økning Tytebærvika	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
6 Utvikling	Tytebærvika - økte inntekter grussalg			-800 000	-800 000
6 Utvikling	Næring - reduksjon lønn	-120 000	-160 000	-160 000	-160 000
6 Utvikling	Kommunalt næringsfond	1 000 000			
6 Utvikling	Økte inntekter Tytebærvika grusverk	-700 000	-200 000	-200 000	-200 000
7 inntekter	Andre utgifter og Omstrukturering - reduksjon av årsverk 2025-2027		0	0	0
2 Stab/støtte	Omstrukturering - reduksjon av årsverk 2025-2027				-710 100
3 Oppvekst og kultur	Omstrukturering - reduksjon av årsverk 2025-2027		-1 297 500	-2 350 500	-2 840 400
4 Helse og omsorg	Omstrukturering - reduksjon av årsverk 2025-2027		-1 297 500	-2 350 500	-2 840 400
5 Teknisk drift	Omstrukturering - reduksjon av årsverk 2025-2027				-710 100
8 Finans	Levekårs frie midler - finansiering	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
8 Finans	Avdrag og renter - endring i prioritering	3 163 000	1 508 000	2 076 000	1 662 000
8 Finans	Økt bosetting flyktninger 2024	-2 500 000	-2 400 000	-1 800 000	-880 000
8 Finans	Kapitalkostnader nye investeringer 2024-2027	364 000	909 000	3 036 000	6 783 000
8 Finans	Kapitalkostnader Lyngensløftet 2024	183 000	299 000	283 000	278 000
8 Finans	Saldering - bruk av disposisjonsfond	-3 040 000	0	0	-5 602 000
8 Finans	Avsetning til disposisjonsfond		78 000	79 000	0
8 Finans	Økte renteinntekter	-2 500 000	-500 000	-500 000	-500 000
8 Finans	Bruk av disposisjonsfond	-1 421 000	-99 000	-83 000	-78 000
8 Finans	Bruk av bundet driftsfond - finansiering av Levekårs tilskudd 2024	-150 000			
	Sum tiltak	2 458 000	5 888 000	2 382 000	-3 368 000

Figur 4 Prioriterte driftstiltak. Alle tall i 1000 kroner

Tiltakene er mer beskrevet under hvert rammeområde i budsjett delen.

Ikke-prioriterte tiltak:

IKKE-PRIORITERTE TILTAK	2024	2025	2026	2027
Boligbyggingstilskudd		1 000 000	1 000 000	1 000 000
Vedlikehold av asfalterte kommunale veier		1 500 000	900 000	1 200 000
Økt grunnbemanning barnehagene	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Skogrydding Lyngseidet	125 000			
Lyngentrappa - Skilting, merking, rydding	75 000			
Rådhuset - bytte 52 lyspunkter i 1. et. (har vært branntilløp)	350 000			
Rundvask fellesstuer Lyngstunet/fellesarealer Lenangen	100 000			
Utkjøp av IKT-bil	120 000	-50 000	-50 000	-50 000
Redundans nettilgang ved strøm-/fiberbrudd	50 000			
KS 64/23 Tilskudd til barn født fra 1.1.23		200 000	200 000	200 000
Kommunalt næringsfond		500 000	500 000	500 000
Kommunale boliger Lyngbo - Nedre Jensvoll - nytt taktekke		300 000		
Økt budsjettramme: juridisk bistand ved planverk, ekspropriering mm	150 000	150 000	150 000	150 000
Sum ikke-prioriterte tiltak	4 470 000	5 400 000	4 500 000	4 800 000

Figur 5 Ikke-prioriterte driftstiltak.

2.1.2 Prioriterte investeringstiltak 2024-2027

For kommende planperiode er følgende nye investeringer prioritert:

Prioriterte investeringer	2024	2025	2026	2027
Asfaltering Lenangen bo- og servicesenter 2027				460 000
Asfaltering Lyngenhallen 2027				1 400 000
Brann og redning - nytt utstyr 2025		300 000		
Digitale hjelpemidler skole og barnehage 2027				150 000
Elev- og ansattPCer 2027				700 000
Etablering av toalett ved Lyngenhallen 2024	520 000			
Inventar Lyngstunet og Lenangen 2024	312 000			
Lyngenhallen nytt taktekke	1 500 000			
Lyngehallen - ombygging tak mellomgang 2027				2 500 000
Lyngenhallen skillevegg 2024	350 000			
Nedre Stigen - oppgradering vei 2024	1 200 000			
Områdeskring "Naustet" 2025		400 000		
Omsorgsboliger og sykehjemsplasser 2026			85 000 000	
Oppgradering kirkegårder 2027				657 000
Oppgradering veilys 2024	6 000 000			
Oppgradering veilys 2025		3 500 000		
Lyngeløftet 2024	3 500 000			
Sør-Lenangsbotn p-plass - tiltak 2024	150 000			
Total	10 032 000	4 200 000	85 000 000	5 867 000

Tabell 1 Prioriterte investeringer 2024-2027

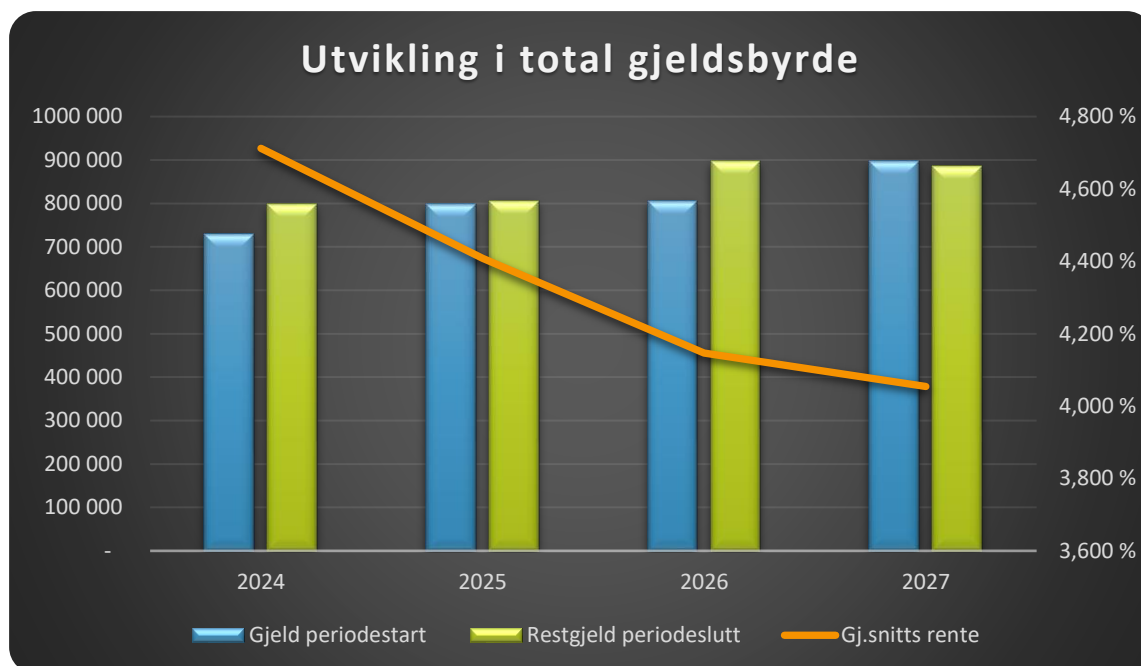
Disse kommer i tillegg til investeringer fra HØP 2023-2026.

Økning i kapitalkostnader for prioriterte investeringer:

KAPITALKOSTNADER NYE INVESTERINGER	2024	2025	2026	2027
Renter	342 000	647 000	2 119 000	4 172 000
Avdrag	205 000	561 000	1 200 000	2 889 000
SUM KAPITALKOSTNADER	547 000	1 208 000	3 319 000	7 061 000

2.2 Utvikling i gjeld og andre langsiktige forpliktelser

Kommunens totale gjeldsutvikling starter med dette utgangspunktet per 1.1.2024:

Figur 6 Figuren viser forventet utvikling i lånegjeld og renter for investeringer i kommunale formål og Husbanklån til videre utlån.

Utviklingen i kommunens totale gjeld er forventet å stige med 166,9 mill. kroner i planperioden.

Det er i budsjett og økonomiplan 2024-2027 tatt høyde for en videreføring av vedtatte, men ikke fullførte investeringer fra tidligere år. Kapitalkostnader for iverksatte og vedtatte låneopptak er innarbeidet i økonomiplanen, samt forventet utvikling av rentekostnader.

Kommunen har langsiktige forpliktelser som garantist for andres låneopptak, og andre faste avtaler som forsikringer, leie, lisenser og leasing:

ANDRE VESENTLIGE FORPLIKTELSE	2024	2025	2026	2027
Garantiforpliktelser LA Vekst	10 000	10 000	10 000	10 000
Garantiforpliktelser Avfallsservice	437 500	437 500	437 500	
Leieavtaler lokaler	5 479	5 502	5 479	4026
Leasingavtaler biler	369	369	369	246
Andre langsiktige forpliktelser/avtaler	15 487	15 327	14 327	14 327
Tilskudd kirkelig fellesråd	3 391	3 391	3 391	3391
	472 226	472 089	471 066	31 990

Tabell 2 Andre vesentlige forpliktelser 2024-2027 i 1000 kroner

2.2.1 Finansutgifter- og inntekter

Videre utlån

Det forutsettes at renteinntekter fra utlån av videreformidlingslån fra Husbanken er tilstrekkelig til å dekke renteutgiftene på innlån fra Husbanken.

Det vedtas nytt låneopptak på inntil 20 mill. kroner i 2024 og årene deretter for startlånordningen.

Renteutgifter u/Husbanklån

Renteutgiftene stiger i planperioden ift. det som var forventet for HØP 2023-2026, og det knytter seg fortsatt utsikkerhet til hvordan denne utviklingen vil fortsette i årene fremover. Med utgangspunkt i forventet utvikling er differansen følgende:

Budsjettert og forventet gjennomsnittrente	2024	2025	2026	2027
HØP 2023-2026	3,88 %	3,87 %	3,75 %	
HØP 2024-2027	4,71 %	4,50 %	4,27 %	4,19 %
Økning	0,83 %	0,63 %	0,52 %	

Tabell 3 Gjennomsnittrente 2024-2027

Rentekostnadene vil øke i planperioden pga. renteøkning og flere investeringer.

	2024	2025	2026	2026
HØP 2023-2026	25 638	24 990	23 051	23 051
HØP 2024-2027	29 822	29 899	29 235	29 526
Økning i 1000 kr	4 184	4 909	6 184	6 475
Økning i %	16 %	20 %	27 %	28 %

Tabell 4 Utvikling i rentekostnader 2024-2027 i 1000 kroner

Avdrag

For å bedre kommunens økonomiske handlingsrom bør det betales fulle avdrag i størst mulig grad for å redusere lånegjelda. For kommende planperiode er det lagt inn reelle avdrag da det ikke har latt seg gjøre å beregne minsteavdrag for HØP 2024-2027.

For økonomiplanperioden er avdrag beregnet til slik:

	2024	2025	2026	2027
Budsjetterte avdrag	27 687	28 212	29 396	32 433

Det må foretas årlige beregninger hvor tillatte avdrag kontrolleres og justeres.

Renteinntekter

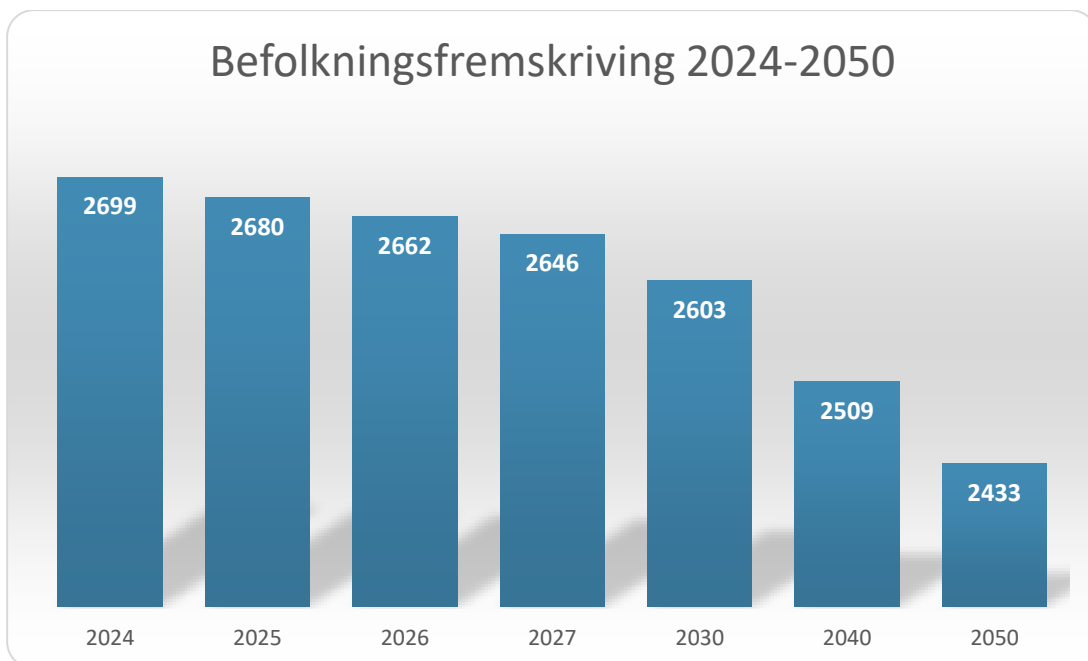
Det er budsjettert med en økning i renteinntekter fra bankinnskudd jf. tiltaksoversikt. Utover det er det ikke gjort plasseringer som generer renteinntekter i planperioden.

2.3 Inntektsforutsetninger

2.3.1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen, og sammensetningen av denne, er avgjørende for hvilket kommunalt tjenestenivå det er behov for. Det styrer derfor også hvor store utgifter en kommune er nødt til å ha. Samtidig har befolkningsutviklingen også avgjørende betydning for hvilke frie inntekter som kommunene får gjennom inntektssystemet.

Gjennom utgiftsutjevningen kompenseres kommunene for de utgiftene de objektivt er forventet å ha for å dekke kommunale tjenester. Det er de yngste (2-15 år) og den eldste gruppen (fra 67 år) som forventes å ha behov for kommunale tjenester. I Lyngen kommune blir det færre unge og flere eldre. I inntektssystemet gir dette seg utslag i lavere rammetilskudd for de yngste og høyere for de eldste.

Figur 7 Befolkningsprognoser mot 2050

SSBs prognoser viser en reduksjon på ca. 100 personer på 2030, 200 mot 2040 og at det vil bo litt i overkant av 2400 innbyggere i Lyngen innen 2050.

	2024	2025	2026	2027	2030	2040	2050
2-15 år	299	290	292	286	280	302	289
67+	747	757	755	773	788	845	822

2.3.2 Statsbudsjett 2024

Hovedpunktene fra Statsbudsjettet 2024 og det økonomiske opplegget for kommunene følger nedenfor.

Kommunal deflator (årlig pris- og lønnsvekst i kommunesektoren i prosent)

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter i 2024 legges til grunn en pris- og lønnsvekst i kommunal sektor på 4,3 %. Lønnsvekst er anslått til 4,9 % og teller 2/3 i deflator, mens prisveksten i varer og tjenester er anslått til 3,4 %.

Kommunal skattøre og anslag på skatteinntekter i 2024

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

Skatteørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter. I statsbudsjettet foreslås den kommunale skatteøren redusert med 0,2 prosentpoeng til 10,95 %.

Skjønnsmidler 2024-2027

Skjønnsrammen til kommunene er på landsbasis økt med 5,3 % i forhold til 2023. Total skjønnsramme for 2024 er på 1 000 mill. For Lyngen utgjør dette 1,7 mill. kroner.

I økonomiplan 2023-2026 ble det lagt inn en forutsetning for reduksjon av skjønnsmidlene med kr 100 000 årlig. Da skjønnsrammen vedtas årlig i Statsbudsjett, har vi forskjøvet denne nedtrappinga til 2025. For 2025 er det derfor budsjettert med kr 620 000, 2026 kr 520.000 og 2027 kr 420.000.

Inntektssystemet

Nord-Norgetilskuddet og småkommunetillegget til kommuner under 3.200 innbyggere er uendret fra 2020. Nord-Norge tilskuddet beregnes ut fra antall innbyggere. Selv om det er en økning fra 2023, er den lavere enn pris- og lønnsvekst.

	Nord-Norgetilskudd	Småkommunetillegg
2023	25 456	13 552
2024	26 484	14 135
Endring i %	4,04 %	4,30 %

2.3.3 Utvikling i frie inntekter

Inntektssystemet

Beregning av frie inntekter

Forutsetningene for beregningen av frie inntekter (skatt og rammetilskudd) er forslag til statsbudsjett for 2024 fra Regjeringen.

Ved beregningen er det lagt inn følgende befolkningsprognoser for kommunen og landet (SSB alternativ MMMM justert TBU-metode):

	LYNGEN KOMMUNE				LANDET			
	1.7.23	1.7.24	1.7.25	1.7.26	1.7.23	1.7.24	1.7.25	1.7.26
0-1 år	32	36	36	36	107.155	104.734	104.369	104.765
2-5 år	84	84	84	84	227.495	228.012	227.410	227.408
6-15 år	246	244	234	229	644.583	640.913	632.445	623.098
16-22 år	222	217	211	206	456.837	459.622	463.783	468.103
23-66 år	1.402	1.385	1.374	1.360	3.173.134	3.191.574	3.197.985	3.203.732
67-79 år	527	524	520	514	653.532	664.479	672.260	677.763
80-89 år	183	186	201	213	205.264	217.718	232.562	249.774
Over 90 år	36	40	39	42	46.056	45.646	45.693	46.200
Sum innb.	2.732	2.716	2.699	2.684	5.514.056	5.552.698	5.576.507	5.600.843
	1.1.24	1.1.25	1.1.26	1.1.27	1.1.24	1.1.25	1.1.26	1.1.27
Sum innb.	2.725	2.706	2.691	2.676	5.542.677	5.564.603	5.588.675	5.612.843

Med disse forutsetningene er det beregnet følgende frie inntekter i perioden 2024-2027:

	2024	2025	2026	2027
Innbyggertilskudd	81.500	81.735	80.878	80.081
Utgiftsutjevningen	53.800	54.195	53.619	54.166
Overgangsordning - INGAR	- 199			
<u>Saker særskilt fordelt:</u>				
Tilskudd pr. grunnskole	1.623	1.623	1.623	1.623
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	413	413	413	413
Ansvarsreform barnevern	18			
Gratis barnehage i tiltakssonen i Troms og Finnmark	3.596	2.877	2.877	2.877
Nord-Norge tilskudd	12.349	12.399	12.312	12.244
Småkommunetillegg	14.135	14.135	14.135	14.135
Ordinært skjønn	1.700	720	620	520
Sum rammetilskudd uten inntektsutjevning	168.935	168.097	166.477	166.059
Netto inntektsutjevning	22.586	22.340	22.120	21.902
Sum rammetilskudd	191.521	190.437	188.597	187.961
Skatt på formue og inntekt	79.119	78.258	77.489	76.726
SUM SKATT OG RAMMETILSKUDD (frie inntekter)	270.640	268.695	266.086	264.687

Nedgangen i frie inntekter er ca. 6 mill. fra 2024 til 2027 hvis befolkningsprognosene holder. Hvis folketallet i Lyngen hadde vært på nivå med 1.7.23 (2.732) i hele perioden, ville nedgangen vært på 0,8 mill. fordi folketallet i landet forventes å øke.

2.3.4 Eiendomsskatt

Det må for 2024 gjennomføres kontorjustering av eiendomsskatten. Eiendomsskattegrunnlaget kan økes med minimum 1% til maksimalt 10 % pr år ved kontorjustering. Tidligere år er eiendomsskatten allerede kontorjustert med totalt 23 % og det foreslås derfor for 2024 å kontorjustere med 1%.

Lyngen Kommune må kontorjustere eiendomsskattegrunnlaget hvert år inntil det er gjennomført en ny full retaksering av eiendomsskatten. En ny retaksering må planlegges i god tid, og erfaringsmessig kan retakseringen ta inntil 2 år å gjennomføre. En forsiktig stipulering av utgiftene til retaksering vil kunne være 4 – 5 mill.

Det særskilte skattegrunnlaget for verker og bruk reduseres med 1/7 hvert år fra 2019 – 2025. I 2024 vil det særskilte skattegrunnlaget være 1/7-deler.

I grunnlaget inngår:

- 1147 boligeiendommer
- 635 fritidsbolig/hytter
- 92 næringseiendommer
- 66 annet (tomter, naust, uthus, garasjer mv. på eget gårds- og bruksnummer)
- 2 vannkraftanlegg

2.3.5 Kompensasjon for ressurskrevende tjenester

Kompensasjonsgraden vedrørende toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester beholdes uendret på 80 % i 2024. Innslagspunktet økes med 5,4 % som tilsvarer en økning fra 1.526.000 til 1 608 000. For denne ordningen er det beregnet en kompensasjon på 24,002 mill. fra 2024, en liten nedgang fra 2023. Dette som følge av endringer i antall personer som kommer inn under ordningen.

Fra 2021 ble det etablert en tilleggskompensasjon, i tillegg til den ordinære toppfinansieringsordningen. Tilleggskompensasjon skal legge til rette for at kommuner med færre enn 3200 innbyggere med høye utgifter til ressurskrevende tjenester, kan gi et godt tjenestetilbud til mottaker med omfattende tjenestebehov. Tilleggskompensasjon styrkes også i 2024 med en økning på 5,6 mill. på landsbasis, noe som er beregnet til kr 745.000 for Lyngen ved samme refusjonsnivå av totalpotten som tidligere år.

For perioden 2024-2027 er det lagt inn 11,450 mill. pr. år for ordningen som følge av at ordningen er styrket i forslaget til Statsbudsjett.

Begge refusjonsordningene for ressurskrevende tjenester, som totalt utgjør 35,452 mill., kommer frem som inntekt på rammeområde 4 Helse og omsorg.

2.3.6 Brukerbetalinger, gebyrer og avgifter

Gebyrer og betalingsseter som er forskriftsstyrt, blir fortløpende oppdatert i gebyrregulativet. Kommunale gebyrer som beregnes iht. selvkostprinsippet reguleres etter selvkostberegning. Øvrige gebyrer reguleres etter forventet lønns- og prisvekst i statsbudsjettet.

Saksbehandlingsgebyr for byggesak, deling, utslipp og oppmåling

Fryses på 2023-nivå.

Vann og avløp

Vann- og avløpsgebyret for fritidsboliger og hytter ble fra 2022 vedtatt likestilt med ordinære boliger.

Investeringene i ny vannforsyning til Lyngseidet er planlagt med oppstart i 2024, med investeringsramme på ca. 43 mill. Sammen med investering i grunnvannsanlegg på Furuflaten, medfører det at gebyrgrunnlaget øker med ca. 1 mill. fra 2023 til 2024 og forventes å øke med 3 mill. fra 2024 til 2028 som følge av planlagte investeringer. Dette medfører at vanngebyret må økes betydelig i årene framover.

For å unngå en stor økning i 2025, foreslås det at en øker vanngebyret allerede fra 2024 med ca. 15 %. For en husholdning på 150 m² utgjør dette en økning på kr 756 i 2024.

I hele økonomiplanperioden er det beregnet en gjennomsnittlig årlig økning med ca. 16 %. Økningen må gjøres selv om en har anslagsvis 2,8 mill. på bundet fond ved utgangen av 2023, noe som er foreløpig prognose.

Også i avløpssektoren foretas det store investeringer. Prognosene viser at gebyrgrunnlaget vil øke med ca. 1 mill. fra 2023 til 2024, men bare med ca. 0,3 mill. fra 2024 til 2028.

Antall abonnenter som er knyttet til kommunalt avløp er vesentlig mindre enn for kommunalt vann. Dette medfører at investeringene må deles på færre enheter og medfører derfor en sterkere økning i gebyrene for mindre investeringer.

Det foreslås derfor at abonnementsgebyret øker med 10,7 % i 2024, mens forbruksgebyret øker med 3,5 %. Dette utgjør en økning på kr 552 i 2024 for en husholdning som betaler etter målt forbruk.

I økonomiplanperioden utgjør dette en gjennomsnittlig økning av avløpsgebyret med 7 %.

Nærmere om grunnlaget for beregningene og utviklingen fra 2022 til 2028 finnes i vedlegget «Kommunale selvkostgebyrer - Budsjettnotat 2024», samt kap. 3.5 Teknisk drift.

Tilknytningsgebyr for vann og avløp økes med 3,4 % i 2024, tilsvarende forventet prisvekst på varer og tjenester.

Endringene fra 2025 vil bli gjenstand for ny beregning i neste økonomiplan, så dette er bare foreløpige prognoser.

Tilsyn mindre avløpsanlegg

Tjenesten er basert på selvkostprinsippet. Gebyret foreslås uendret i 2024. Som nevnt i forrige økonomiplan, så vil en reduksjon av gebyret måtte vurderes i løpet av økonomiplanperioden hvis en ikke bruker avsatt bundet fond i løpet av 5 år.

Feiing

Brukerbetaling kan maksimalt dekke selvkost, men det er ikke pålagt full kostnadsdekning i loven. Lyngen kommune har ikke vedtatt full kostnadsdekning, men i økonomiplanen forutsettes dette.

Lyngenfjordsamarbeidet ble startet opp fra 2022 og det har vært litt uklart hvor store utgifter hver kommune må dekke av dette. Ut ifra mottatt budsjett fra vertskommune Storfjord, er totalt gebyrgrunnlag er på 1,247 mill. for 2024. Dette må dekkes inn av 1.800 fakturerte pipeløp.

Feiegebyret må ut ifra dette også i 2024 økes med 10 %, som utgjør kr 63, slik at det blir på kr 695. Økningen baserer seg på forutsetning om at tidligere opparbeidet bundet fond medgår i 2023.

Feiegebyret ble fra 2023 unntatt fra mva.

Husleieinntekter

Husleie endres ikke.

Alle betalingssetser presenteres i vedlagte gebyrregulativ.

2.3.7 Andre generelle driftsinntekter

Dette er frie inntekter som skal benyttes til dekning av kommunale tjenester og kompensasjonsordninger for investeringer i grunnskole og omsorgssektoren.

Forventede inntekter i perioden 2024-2027:

	2024	2025	2026	2027
Havbruksfond	-3.900	-2.500	-4.300	-2.700
Integreringstilskudd	-15.843	-10.864	-6.664	-3.328
Kompensasjonstilskudd fra Husbanken:				
Omsorgsboliger og sykehjem	-1.514	-1.476	-1.437	-1.399
Skolebygg	-294	-251	-210	-172
Kirkebygg	-15	-16	-14	-12
Sum andre generelle inntekter	-21.566	-15.107	-12.625	-7.611

Kompensasjonstilskudd fra Husbanken

Tilskudd for investeringer i skolebygg og omsorgssektoren dekker noen investeringer i sektorene. Tilskudd for kirkebygg viderefremmes til kirkelig fellesråd. Tallene bygger på prognose fra Husbanken oktober 2023.

Integreringstilskudd

Mottas i 5 år som kompensasjon for merutgifter for bosetting av flyktninger, men trappes ned årlig. Dette er en inntekt som kan disponeres fritt av kommunen.

Det er tatt høyde for mottak av 10 flyktninger i 2024, men med fradrag for økte utgifter innenfor Oppvekst og kultur og Helse og omsorg.

Videre at Lyngen kommune mottar integreringstilskudd for 34 personer mottatt i 2023, 26 personer i 2022, 2 personer i 2021 og 1 person i 2020.

Havbruksfond

Det er Fiskeridirektoratet som har ansvar for utbetalingene fra havbruksfondet. Alle kommuner og fylkeskommuner, som det framgår av Akvakulturregisteret har klarerte lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret i sjøvann, får en respektiv andel av inntektene som skal fordeles årlig. Jo høyere andel av lokalitetskapasiteten den enkelte kommune står registrert med i registeret, dess større andel av midlene som skal fordeles vil tilfalle dem.

Lyngen kommune har også i budsjettperioden 2024 – 2027 benyttet Kontali Analyse for å beregne forventet inntekt fra Havbruksfondet.

2.4 Finansielle måltall - handlingsregler

Lyngen kommune vil ha økonomiske utfordringer i hele økonomiplanperioden både med tanke på demografisk utvikling, og hvordan denne påvirker skatt og rammetilskudd. Budsjett og økonomiplan bør derfor legges på et nivå hvor drifts- og investeringsutgiftene bidrar til å skape et økonomisk handlingsrom.

Gjennom vedtatte handlingsregler har kommunestyret lagt føringer for hvordan dette handlingsrommet skal være:

1. Netto driftsresultat bør over tid være 1,75 % av brutto driftsinntekter
2. Disposisjonsfondet bør over tid være minimum 10 % av brutto driftsinntekter
3. Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 80 % av brutto driftsinntekter:
  - a) Nye låneopptak kan kun utgjøre 50 % av budsjetterte avdrag
  - b) Budsjetterte avdrag økes og minsteavdrag utgår i neste planperiode (2018-2021)
  - c) Egenkapital på investeringer – minimum 10-20 % av totale investeringskostnader

Disse handlingsreglene krever tydelige prioriteringer ift. nivået på tjenestetilbudet i kommunen og nye investeringer. I vedtatt økonomiplan 2021-2024 er det store negative avvik ift. handlingsreglene, og det er ikke funnet rom for å forbedre dette ytterligere.

2.4.1 Netto driftsresultat

Med utgangspunkt i forventede inntekter og utgifter i planperioden 2024-2027 er status på handlingsregelen følgende (alle tall i 1000 kroner):

I 1000 kr	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	393 132	385 606	381 118	374 736
Driftsutgifter	345 105	330 718	324 875	320 661
Netto finansutgifter	54 489	57 091	57 611	60 939
Avskrivninger				
Netto driftsresultat	-6 462	-2 203	-1 368	-6 864
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-1,64 %	-0,57 %	-0,36 %	-1,83 %

1,75 % av brutto driftsinntekter	6 880	6 748	6 670	6 558
Avvik handlingsregel	-13 342	-8 951	-8 038	-13 422

Tabell 5 Utvikling i netto driftsresultat 2024-2027

Ikke oppfylt.

2.4.2 Disposisjonsfond

Kommunestyrets vedtatte måltall for disposisjonsfond er minimum 10 % av brutto driftsinntekter.

	2024	2025	2026	2027
1.1.	24 374	19 436	17 595	16 465
Avsetning	0	78	79	0
Bruk	- 4 938	- 1 919	- 1 209	- 6 806
31.12.	19 436	17 595	16 465	9 659
Finansielt måltall	39 313	38 561	38 112	37 474
Avvik	- 19 877	- 20 966	- 21 647	- 27 815

Tabell 6 Disposisjonsfond, eks. overførte bevilgninger, utvikling 2024-2027

I flg. vedtatt bruk og avsetning vil disposisjonsfondet være ca. 9,6 mill. ved utgangen av 2027, noe som bare er 2,6 % av driftsinntektene. Dette er imidlertid bare en teoretisk beregning da nye vedtak vil endre på dette.

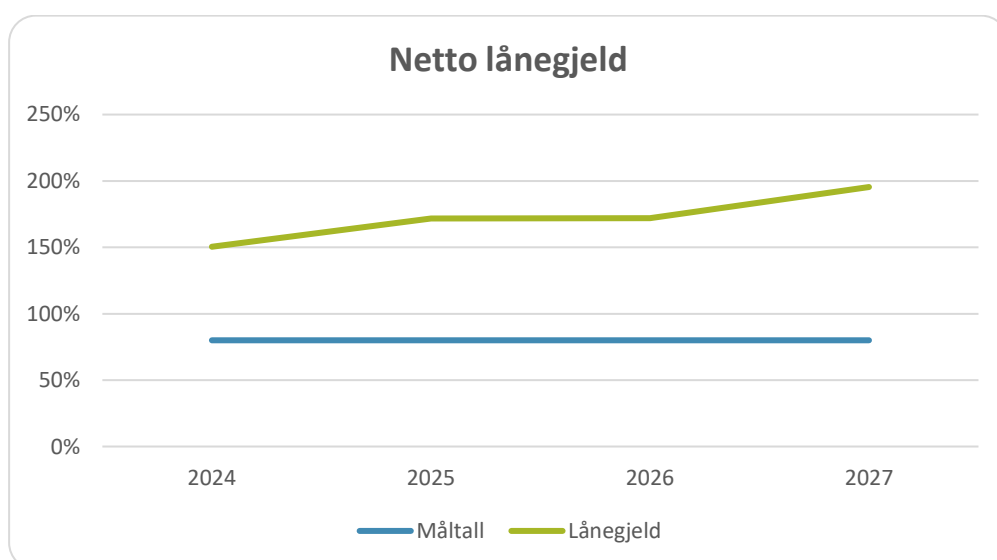
Det er negativt at disposisjonsfondet blir svekket med ca. 14,7 mill. i økonomiplanperioden og er langt unna finansielt måltall.

Dette viser at driftsutgiftene er for høye i forhold til driftsinntektene og den økonomiske balansen er ikke bærekraftig hvis det ikke gjøres tiltak utover det som ligger i økonomiplanen.

Ikke oppfylt.

2.4.3 Netto lånegjeld, avdrag og egenkapital på investeringer

Handlingsregelen innebærer at lånegjelda til Lyngen kommune bør reduseres kraftig. Man har de siste årene utsatt å gjennomføre låneopptak i det lengste for å unngå unødig lånegjeld, men med vedtatte og planlagte investeringer fører det likevel ikke til at avviket vil reduseres i planperioden:

a) Det forutsettes at nye låneopptak kun kan utgjøre 50 % av budsjetterte avdrag.

Dette krever at man enten bygger opp et investeringsfond kombinert med overføringer fra drift til investering, eller at investeringsnivået trappes ned.

Utviklinga i planperioden ser slik ut (i 1000 kroner):

	2024	2025	2026	2027
Nye låneopptak eks. startlån og selvkostformål	33 912	8 020	86 000	5 867
50 % budsjetterte avdrag	13 800	14 019	14 611	16 129
Avvik handlingsregel og vedtatt økonomiplan	-16 333	5 999	-71 390	10 262

Det er kun i 2025 og 2027 at handlingsregelen blir oppfylt.

b) Budsjetterte avdrag skal i planperioden ikke lenger være minsteavdrag.

I planperioden er det tatt utgangspunkt i reelle avdrag ettersom det ikke har vært mulig å beregne minste tillatte avdrag.

	2024	2025	2026	2027
Budsjetterte avdrag	27 687	28 212	29 396	32 433

Minste tillatte avdrag må likevel beregnes årlig for å sikre at vi overholder regelverk.

c) Egenkapital på investeringer skal være minimum 10-20 % av totale investeringskostnader:

	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	49 704	30 220	89 022	6 889
Egenkapital kr	-1 022	-1 022	-1 022	-1 022
Måltall 10 %	5 073	3 124	9 004	791
Måltall 20 %	10 145	6 248	18 009	1 582
Egenkapital i planperioden	2 %	3 %	1 %	15 %

Målet om egenkapital oppfylles bare for 2027 i planperioden.

2.5 Pensjonskostnader

Fram til 2002 var pensjonspremie og pensjonskostnad det samme. Men fra dette året ble regnskapsreglene forandret for å kunne ha en årlig forutsigbar pensjonskostnad. Dette medførte at en i regnskapet ikke lenger skulle bokføre den årlige innbetaling på premien til livselskapene, men den beregnede kostnaden.

KLP og Statens Pensjonskasse utarbeider i september årlige prognoser for neste års pensjonskostnader. Det er pensjonskostnaden, fratrukket arbeidstakers andel på 2 %, årets- og virkning av tidligere års premieavvik, samt bruk av premiefond som skal budsjetteres og regnskapsføres. Premiefond er kommunens andel av tidligere års overskudd i pensjonskassen og gjelder kun KLP.

Kommunens innbetaling til pensjonskassene er brutto pensjonspremie fratrukket lønnstrekk og eventuelt bruk av premiefond, dvs. en høyere andel enn kostnaden (budsjettet).

Oppstillingen nedenfor viser premie til selskapene, lønnstrekk, premieavvik, bruk av premiefond og pensjonskostnad for de ulike pensjonsordningene:

KLP FOLKEVALGTORDNINGEN (lukket)	Budsjett 2023		Budsjett 2024		Budsjett 2025-2027	
1 Brutto pensjonspremie	221		152			
Lønnstrekk 2 %						
2 Arbeidsgivers andel av pensjonspremie	221		152			
Årets premieavvik	-	269	-	152		
Amortisering av tidligere års premieavvik	180		191			
Bruk av premiefond	-	11	-	56		
3 Årets pensjonskostnad (Budsjett)	121		135		135	

Dette gjelder ordning for tidligere ordførere og deres eventuelle etterlatte som kommunen har ansvar for å finansiere. Beregnes derfor ikke av noe pensjonsgrunnlag av ansatte eller tillitsvalgte som øvrige ordninger.

KLP FELLESORDNINGEN	Budsjett 2023		Budsjett 2024		Budsjett 2025-2027	
1 Brutto pensjonspremie	36.872	24,88 %	33.315	22,23 %		
Lønnstrekk 2 %	-	2.964 -2,00 %	-	2.997 -2,00 %		
2 Arbeidsgivers andel av pensjonspremie	33.908 22,88 %		30.318 20,23 %			
Årets premieavvik	-	17.011	-	8.297		
Amortisering av tidligere års premieavvik	1.464		2.394			
Bruk av premiefond	-	3.984	-	7.931		
3 Årets pensjonskostnad (Budsjett)	14.377 9,70 %		16.484 11,00 %		16.484 11,00 %	

Dette er pensjonsordningen de fleste kommunale arbeidstakere og ordfører deltar i. Pensjonskostnaden forventes å bli ca. 2 mill. høyere enn i 2023, selv om pensjonspremien blir lavere. Årsaken er forutsetningene i beregningene av netto pensjonskostnad fra KLP, samt økt amortisering (tilbakeføring) av tidligere års positive premieavvik.

KLP SYKEPLEIERORDNINGEN	Budsjett 2023		Budsjett 2024		Budsjett 2025-2027	
1 Brutto pensjonspremie	5.495	25,74 %	5.093	22,32 %		
Lønnstrekk 2 %	-	427 -2,00 %	-	456 -2,00 %		
2 Arbeidsgivers andel av pensjonspremie	5.068 23,74 %		4.637 20,32 %			
Årets premieavvik	-	2.800	-	1.851		
Amortisering av tidligere års premieavvik	690		1.202			
Bruk av premiefond	-	435	-	606		
3 Årets pensjonskostnad (Budsjett)	2.523 11,82 %		3.382 14,82 %		3.382 14,82 %	

Også for sykepleierordningen, som er lovfestet, er det forventet en økning i pensjons-kostnaden i årene framover selv om premieinnbetalingen blir lavere. Hovedårsaken er økt amortisering (tilbakeføring) av tidligere års positive premieavvik.

STATENS PENSJONSKASSE (lærere)	Budsjett 2023		Budsjett 2024		Budsjett 2025-2027	
1 Brutto pensjonspremie	3.645	11,79 %	3.205	10,33 %		
Lønnstrekk 2 %	- 618	-2,00 %	- 544	-2,00 %		
2 Arbeidsgivers andel av pensjonspremie	3.027	9,79 %	2.661	8,33 %		
Årets premieavvik	- 681		- 343			
Amortisering av tidligere års premieavvik	82		240			
Bruk av premiefond						
3 Årets pensjonskostnad (Budsjett)	2.428	7,85 %	2.558	8,33 %	2.558	8,33 %

Statens Pensjonskasse for lærere er ikke en vanlig pensjonskasse som KLP. Den har i stor grad vært finansiert over Statsbudsjettet. Også her forventes en liten økning i pensjons-kostnaden fra 2024.

Ut ifra mottatte prognoser vil pensjonskostnadene øke med ca. 3,1 mill. fra 2023. Dette er en betydelig endring i forhold til hva som ble lagt til grunn fra selskapene for ett år siden. Pensjonskostnaden er budsjettert på 2023-nivå i hele økonomiplanperioden.

Nye pensjonsregler innføres fra 2025 og det knytter seg usikkerhet til hvordan dette vil slå ut på pensjonskostnadene.

2.6 Økonomiske oversikter 2024-2027

2.6.1 Bevilgningsoversikt – drift

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift					
Økonomiplan					
Tall i 1000 kroner	Regulert budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd	-180 679	-191 521	-190 437	-188 597	-187 962
Inntekts- og formuesskatt	-75 196	-79 119	-78 258	-77 489	-76 726
Eiendomsskatt	-5 914	-5 973	-6 033	-6 093	-6 093
Andre generelle driftsinntekter	-19 344	-21 568	-15 104	-12 623	-7 609
Sum generelle driftsinntekter	-281 133	-298 181	-289 832	-284 802	-278 390
Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto	245 121	250 154	234 944	228 559	224 315
Avskrivninger	30 730	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	275 851	250 154	234 944	228 559	224 315
Brutto driftsresultat	-5 282	-48 027	-54 888	-56 243	-54 075
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter	-5 084	-8 267	-6 144	-5 952	-5 757
Utbytter	0	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	24 103	35 069	35 023	34 167	34 263
Avdrag på lån	25 786	27 687	28 212	29 396	32 433
Netto finansutgifter	44 805	54 489	57 091	57 611	60 939
Motpost avskrivninger	-30 730	0	0	0	0
Netto driftsresultat	8 793	6 462	2 203	1 368	6 864

Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	4 939	1 022	1 022	1 022	1 022
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-3 616	-2 546	-1 384	-1 260	-1 080
Avsetninger til disposisjonsfond	3 581	0	78	79	0
Bruk av disposisjonsfond	-13 697	-4 938	-1 919	-1 209	-6 806
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-8 793	-6 462	-2 203	-1 368	-6 864
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	0	0	0
Kontrollsum konto 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0	0

Økonomiplan til fordeling pr. enhet						
Tall i 1000 kroner		Regulert budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Fra Bevilgningsoversikt:						
Til fordeling drift		245 121	250 154	234 944	228 559	224 315
Ramme Netto driftsutgifter pr. enhet						
1	Politikk og livssyn	9 053	7 864	7 874	7 614	7 874
2	Stab/støtte	26 537	24 385	24 102	24 102	24 102
3	Oppvekst og kultur	78 628	81 902	74 111	72 586	70 618
4	Helse og omsorg	111 412	111 737	111 393	111 186	111 386
5	Teknisk drift	27 852	27 034	24 852	21 172	20 838
6	Utvikling	6 655	1 718	401	1 796	1 796
7	Andre utgifter og inntekter	-15 021	-5 648	-7 614	-9 720	-12 120
8	Finans	28	24	25	23	21
Netto for alle enheter		244 131	248 766	235 144	228 759	224 515

Figur 8 Obligatorisk bevilgningsoversikt netto driftsrammer for årene 2024-2027, med budsjett 2023.

2.6.2 Bevilgningsoversikt nye investering 2024-2027

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering Økonomiplan

Tall i 1000 kroner	Regulert budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Investeringsutgifter					
Investeringer i varige driftsmidler	32 808	48 682	29 198	88 000	5 867
Tilskudd til andres investeringer	284	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	954	1 022	1 022	1 022	1 022
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	34 046	49 704	30 220	89 022	6 889
Investeringsinntekter					
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	-1 670	-280	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-1 945	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-24 181	-46 402	-29 198	-88 000	-5 867
Sum investeringsinntekter	-27 796	-46 682	-29 198	-88 000	-5 867
Videreutlån					
Videreutlån	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 902	5 285	5 041	5 050	5 072
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 902	-5 285	-5 041	-5 050	-5 072
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger					
Overføring fra drift	-4 939	-1 022	-1 022	-1 022	-1 022

Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	1 217	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-2 528	-2 000	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-6 250	-3 022	-1 022	-1 022	-1 022
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0
Kontrollsum konto 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)					
Inntekter til fordeling	0	0	0	0	0
Utgifter til fordeling	34 046	49 704	30 220	89 022	6 889
Sum til fordeling (netto)	34 046	49 704	30 220	89 022	6 889

Figur 9 Obligatorisk bevilgningsoversikt nye investeringer for årene 2024-2027, med budsjett fra 2024. Alle tall i 1000 kroner.

§ 5-5. Bevilgningsoversikt investering, Investeringsregnskap til fordeling

Tall i 1000 kroner		Regulert budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027
Fra						
Bevilgnings-						
oversikt:	Netto investeringer til fordeling	34 046	49 704	30 220	89 022	6 889
Prosjekt	Netto investeringsutgifter pr. prosjekt					
511606	OPPGRADERING LYNGEN KIRKE	186	0	0	0	0
512300	OPPGRADERING KIRKEGÅRDER	100	0	0	0	0
512301	VALGAVLUKKER	105	0	0	0	0
521703	ELEV- OG ANSATTE PC	378	500	600	700	700
521901	SKOLE OG BARNEHAGE - DIGITALE HJELPEMIDLER	0	0	0	0	150
521910	IT-PLATTFORM EIDEBAKKEN OG LYNGENHALLEN	73	0	0	0	0
522004	FAGFORNYELSEN I GRUNNSKOLEN - DIGITALE VERKTØY	300	0	0	0	0
522201	NYTT ØKONOMISYSTEM	354	0	0	0	0
531802	UTEOMRÅDER BARNEHAGE OG SKOLE	0	0	0	0	0
532330	LEKEPLASSER SKOLER OG BARNEHAGER	0	0	400	300	0
532332	NYTT BIBLIOTEKSYSTEM	0	0	0	0	0
532333	INVENTAR SKOLENE	41	200	0	0	0
532334	LEKEAPPARAT LENANGEN BARNEHAGE 2023	0	0	0	0	0
532335	DUSJVEGGER PÅ SKOLENE	90	0	0	0	0
532350	BELYSNING UTEAREAL EIDEBAKKEN	125	0	0	0	0
532401	NYE STOLER I STORSTUA 3. ETC. LYNGSTUNET/FELLESSTUE LENANGEN	0	312	0	0	0
541610	VELFERDSTEKNOLOGI	94	0	0	0	0
542005	INVENTAR HELSE OG OMSORG	721	0	0	0	0
542353	SOLAVSKJERMING LYNGSTUNET OG LENANGEN	939	0	0	0	0

551421	EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO	359	0	0	0	0
551427	HELIKOPTERLANDINGSPLASS	0	0	0	0	0
551514	FURUFLATEN - NY VEI OG NYTT KRYSS GRØNVOLLVEIEN	0	0	0	0	0
551602	PARKERING OG OFFENTLIGE TOALETT	100	0	0	0	0
551808	LENANGSØYRA HAVN - NY ADKOMST	435	0	0	0	0
551809	TYTEBÆRVIKA - REGULERINGSPLAN OG INTERNVEI	0	0	0	0	0
552001	KJØP AV RÅDHUS 2020	0	0	0	0	0
552003	OMBYGGING REMA-BYGGET	175	0	0	0	0
552101	SETNINGSSKADER LYNGSTUNET	321	18 000	0	0	0
552102	EIDEBAKKEN SKOLE - UTBEDRING AV TAK	1 793	0	0	0	0
552110	VARDO BRU - OPPGRADERING	8	0	0	0	0
552121	RIVING KJOSVEIEN 7-9	200	0	0	0	0
552203	GARDEROBER EIDEBAKKEN SKOLE	390	0	0	0	0
552205	NY GRAVEMASKIN	0	0	1 300	0	0
552206	VAKTMESTERBILER	0	1 400	1 520	0	0
552209	NY BRANNBIL	58	0	0	0	0
552211	ERIKAKSLA 23 - OMBYGGING TIL TO BOENHETER	1 246	0	0	0	0
552212	OPPGRADERING BRANNBIL LENANGEN	85	0	0	0	0
552213	VEILYS SOLHOV - KILAKKEN	870	0	0	0	0
552218	NY GANGVEI EIDEBAKKEN	40	0	0	0	0
552301	OMBYGGING SOLHOVLIA (AKUTTBOLIG RUS/PSYKIATRI	467	0	0	0	0
552302	TURIST- OG BRUKERPARKERING LYNGENHALLEN	100	0	0	0	0
552303	SALG KOMMUNAL BOLIG BRINKVEIEN/BLÅBÆRSVINGEN	218	0	0	0	0
552304	MESTAGARASJEN	161	0	0	0	0
552315	NY TRAKTOR	1 587	0	0	0	0
552352	TOMTEKJØP OG PROSJEKTERING FURUFLATEN	0	0	0	0	0
552353	VISNINGSNAUST GAMSLETT	325	0	0	0	0
552355	OPPGRADERING VEILYS	500	6 000	3 500	0	0
552357	EIDEBAKKEN SKOLE - SD-ANLEGG	0	0	0	0	0
552358	EIDEBAKKEN SKOLE JORDVARME	0	0	0	0	0
552359	FORPROSJEKT PARKVEIEN	0	0	0	0	0

552360	VOGNSKUR KNØTTELIA BARNEHAGE	150	0	0	0	0
552401	ETABLERING AV TOALETT VED LYNGENHALLEN	0	800	0	0	0
552402	LYNGENHALLEN - NYTT TAKTEKKE	0	1 500	0	0	0
552403	OMRÅDESIKRING RUNDT NAUSTET	0	0	400	0	0
552404	NY FORSKRIFT OG KRAV TIL UTSTYR - OVERFLATEREDNING NEDRE STIGEN - NY DRENERING, GRØFTING OG FORSTERKE	0	0	300	0	0
552405	BÆRELAG	0	1 200	0	0	0
552406	OPPGRADERING KIRKEGÅRDER	0	0	0	0	657
552407	LYNGENHALLEN SKILLEVEGG LYNGENHALLEN - OMBYGGING AV TAK MELLOM HALLEN OG	0	350	0	0	0
552408	SKOLEN	0	0	0	0	2 500
552409	ASFALTERING LENANGEN BO- OG AKTIVITETSSENTER	0	0	0	0	460
552410	ASFALTERING LYNGENHALLEN	0	0	0	0	1 400
552411	OMSORGSBOLIGER OG SYKEHJEMSPASSER 2026	0	0	0	85 000	0
557022	INNEREIDET BOLIGFELT	0	0	0	0	0
558001	KJØP/SALG AV TOMT OG GRUNN	0	0	0	0	0
559001	VANNLEDNING DRABENG-FASTDALEN	150	0	0	0	0
559003	ELVEJORD VANNVERK	50	0	0	0	0
559201	NY VANNFORSYNING LYNGSEIDET	2 119	6 381	16 970	0	0
559205	SANERING SPREDT AVLØP LYNGSEIDET SENTRUM BEKKSTRAND OG LYNGSDALSBUKTA - LEDNING OG	1 255	0	0	0	0
559210	SLAMAVSKILLER	4 218	0	0	0	0
559211	GRUNNVANNSANLEGG FURUFLATEN	1 711	8 389	4 208	0	0
559212	DRIFTSOVERVÅKNING VANN- OG AVLØPSANLEGG	47	0	0	0	0
559213	STIGEN LEDNINGSNETT OG PUMPESTASJON	4 962	0	0	0	0
559220	NY HOVEDVANNLEDNING LYNGSEIDET-ROTTENVIK	500	0	0	2 000	0
559230	NYE AVLØPS- OG OVERVANNSLEDNINGER HAMNENESET	0	0	0	0	0
559824	NY VANNKILDE KOPPANGEN	0	0	0	0	0
561510	LYNGENLØFTET 2024 INVESTERING	0	3 500	0	0	0
561524	LYNGENLØFTET - HAVNEPROMENADEN	662	0	0	0	0
561818	LYNGENLØFTET - LYNGENSKILTET	0	0	0	0	0

562007	LYNGENLØFTET - LYNGENTRAPPA	2 288	0	0	0	0
	FISKERIHAVN NORD-LENANGEN - PROSJEKTERING OG					
562111	REGULERING	135	0	0	0	0
562113	DETALJREGULERING MYRA NÆRINGSFORMÅL	110	0	0	0	0
562114	INFRASTRUKTUR SØR-LENANGSBOTN	755	0	0	0	0
562119	SALG FIBERNETT	0	0	0	0	0
562123	ØRA INUSTRIONMRÅDE FURUFLATEN	281	0	0	0	0
562214	INFRASTRUKTUR MYRA, LYNGSEIDET	255	0	0	0	0
	KJØP AV HEMATOLOGI OG KJEMIAPPARAT TIL					
562301	VETERINÆRSENTERET	200	0	0	0	0
562310	NYTT FESTIVALTILT	0	0	0	0	0
562360	GJESTEKAI NORD-LENANGEN	300	0	0	0	0
562401	SØR-LENANGSBOTN P-PLASS	0	150	0	0	0
913101	EGENKAPITALINNSKUDD KLP	954	1 022	1 022	1 022	1 022
	Netto for alle enheter	34 046	49 704	30 220	89 022	6 889

Figur 10 Detaljert oversikt over forslag til nye investeringsprosjekt 2024-2027, med budsjett 2023. Alle tall i 1000 kroner.

I HØP 2024-2027 er det flere investeringsprosjekter som videreføres fra tidligere budsjettår og handlingsplaner. Nedenfor presenteres nye investeringsprosjekter for planperioden 2024-2027:

Asfaltering Lenangen bo- og servicesenter 2027

Asfaltering av uteområdet og parkeringen vil redusere behovet for løpende vedlikehold og gi et «renere» uteområde gjennom aller årstider.

Asfaltering Lyngenhallen 2027

Parkeringsarealet ved hallen er består i dag av grusdekke, da området betjener flere brukergrupper er belastningen relativ høy. Dette merkes særlig i siste del av skisesongen på våren da stor trafikk gir slitasje på underlaget og krever hyppig vedlikehold for å holde brukbarheten på et forsvarlig nivå.

Brann og redning - nytt utstyr 2025

Krav til utstyr for overflateredning i sjø og vassdrag medfører anskaffelse av materiell til slikt formål.

Elev og ansattePCer

Fortsatt behov for årlige innkjøp av nye PCer til elever. Behovet vurderes løpende ift. antall.

Lyngenhallen nytt taktekke

Nytt taktekke på Lyngenhallen ansees som nødvendig da eksisterende tekke har oppnådd en alder oppimot forventet levetid.

Lyngehallen - ombygging tak mellomgang 2027

Taket på «Mellombygget» i Lyngenhallen er utformet slik at store mengder snø samles ved gitte værforhold. Dette medfører fare for lekkasjer og krever stor innsats fra driftspersonellet til snørydding. En ser det som nødvendig å endre takkonstruksjonen noe som vil redusere driftsbelastningen og vedlikeholdsbehovet samt bedre sikkerheten for brukerne forlenge levetiden på konstruksjonen.

Lyngenhallen skillevegg 2024

Det er behov for å anskaffe ny skillevegg i hallen slik for å skille brukerne når flere aktiviteter pågår samtidig. Dette behovet er forsterket etter at klatreveggen ble montert og tatt i bruk.

Nedre Stigen - oppgradering vei 2024

For å oppnå tilstrekkelig drenering av overvann samt oppnå tilstrekkelig bærelag bør denne veistrekningen oppgraderes så snart som mulig. Dagens veitilstand kan medføre skader på normale personbiler dersom ikke sjåføren tar hensyn til store svanker og bulinger i den asfalterte veibanen, slik veibanen fremstår i dag vil også brøyting medføre fare for skade både på materiell og forverring av veitilstanden.

Om oppgradering gjennomføres i 2024 så kan dette utføres samtidig med at ny avløpsledning blir lagt på deler av Nedre Stigen, noe som vil redusere «nedetiden» på strekningen og gi mulighet for besparelser totalt da tiltakene kan utføres samtidig.

Områdesikring «Naustet» 2025

Uteområdene ved lokalene til brann og teknisk drift bør sikres bedre mot tyveri og adgang for uvedkommende.

Oppgradering kirkegårder 2027

Kirkevergen har tilkjennegitt et behov for endringer av internveier som vil bedre adkomsten for bårebil og forenkle brøyting på Eidebakken og Nord Lenangen kirkegård.

Lenangsrøra kirkegård er lyspunkter som er montert i eldste del av kirkegård plassert nær internvei. Dette skaper utfordringer ifm. snørydding. Det er ønskelig at disse lyspunktene plasseres i større avstand fra internvei og byttes ut med høyere master med større lysstyrke.

Oppgradering veilyks 2024-2025

Lyngen kommune drifter i dag ca. 2000 lyspunkter, ca. 60% av disse langs fylkesveier. Teknisk tilstand, alder og miljøhensyn tilsier behov for å oppgradere samtlige lyspunkter. En vil da ha muligheten for å anskaffe mer energieffektive lys samt koble disse opp mot sentral driftsovervåking slik at feilsøk, overvåking og slukking/tenning for sesong kan utføres uten fysiske tiltak ute på anleggene.

Setningskader Lyngstunet

Det er utarbeidet anbudsgrunnlag for utbedring av setninger i gulvet i 1. et. og nødvendige tiltak i sansehagen. Tiltaket i sansehagen er også planlagt slik at ny balkong for brukere i 3. et. kan realiseres.

Kostnadsrammen i tiltaket er redusert fra kr 46 mill., som var satt i tidligere økonomiplan, til kr 22 mill. etter nye opplysninger og kostnadsoverslag på bakgrunn av dette.

Lyngeløftet

Kommunestyret vedtok investeringsramme på 3,5 mill. kroner til Lyngeløftet i 2024. Konkrete prosjekter vil bli lagt fram for og behandlet av kommunestyret før prosjekter igangsettes.

Omsorgsboliger og sykehjemsplasser 2026

Prosjektet er et offentlig-privat samarbeid (OPS), og har vært presentert for formannskap og kommunestyret i egen sak.

Vann- og avløpsprosjekter er i henhold til vedtatte endringer i kommunestyrevedtak.

3 BUDSJETT 2024

Årsbudsjettet er konsekvensjustert med faste utgifter som fast lønn, faste tillegg, lovpålagte engasjementer og lønnsreserve. Videre justeres inntektene i forhold til oppdatert informasjon fra bl.a. regnskap. Dette gjelder både refusjoner og andre inntekter. Dette danner utgangspunktet for ny budsjettbalanse som er det økonomiske utgangspunktet for behandling og prioritering av nye tiltak. Virkningene av konsekvensjusteringen er satt opp som eget punkt i tabellene for hvert enkelt budsjettområde.

3.1 Ramme 1 – politikk og livssyn

Rammeområdet dekker utgifter til kommunestyret og politiske utvalg, ordfører, kontrollutvalg og revisjon, samt tilskudd til kirke.

Budsjettramme 2024

Ansvar	Sum total
	2024
1110 - Politisk styring og kontrollorganer	3 837 000
1112 - Levekårsutvalget	463 000
1113 - Næringsutvalget	110 000
1114 - Råd for folkehelse	25 000
1208 - Kirke og livssyn	3 429 000
Sum total	7 864 000

I økonomiplan for 2024-2027 ligger følgende tiltak med konsekvenser for perioden:

Tiltak	2024	2025	2026	2027
KS 80/23 Levekårs frie midler	250 000	100 000	100 000	100 000
Fødselstilskudd	100 000			
Reversering - reduksjon av politiske utvalg	153 000	153 000	153 000	153 000
Sum tiltak	503 000	253 000	253 000	253 000

Politikk 1110

I budsjettperioden er det i tidligere HØP innarbeidet en reduksjon av medlemmer i kommunestyret og formannskap i henhold til minimumskravet til antall medlemmer. Denne er reversert.

Ingen endring i kontrollutvalgets budsjettramme.

Levekårsutvalget

Tilskuddspotten til Levekårsutvalget er økt med kr 250 000. Dette finansieres av bundne driftsfond fra avviklingen av Lyngen Servicesenter AS.

Kirke og livssyn

Det er ikke funnet rom for økning i tilskudd til kirkelig fellestråd.

3.2 Ramme 2 - stab/støtte

Dette budsjettområdet omfatter prosjekter, stabs- og støttefunksjoner, felleskostnader og IKT.

Budsjettramme 2024

Ansvar	Sum total
	2024
1310 - Administrative tjenester	11 276 000
1320 - Stab økonomisjef	3 545 000
1450 - Felleskostnader	4 324 000
1451 - IKT	4 984 000
1452 - Kommunal fiber	-50 000
1455 - Lærlinger	906 000
Sum total	24 985 000

I økonomiplan for 2024-2027 ligger følgende tiltak med konsekvenser for perioden:

Tiltak	2024	2025	2026	2027
KS 27/23 Medlemskap i Digi Troms og Finnmark	14 000	164 000	164 000	164 000
Norkart - tilgang til kartdata	30 000	30 000	30 000	30 000
Nødnett for kommunehelsetjenesten - drift	74 000	74 000	74 000	74 000
Boligbyggingstilskudd	600 000			
Omstrukturering - reduksjon av årsverk 2025-2027				-710 100
Sum tiltak	718 000	268 000	268 000	-442 100

Målsettinger

- Effektivisere og digitalisere arbeidsprosesser i organisasjonen
- Utvikle de informasjonskanalene Lyngen kommune har ut mot innbyggerne våre
- Bedre innbyggertjenester
- Gode støttefunksjoner til resten av organisasjonen innen merkantile tjenester, økonomi og personalforvaltning
- Sikre god infrastruktur, ivareta og utvikle gode løsninger innen IKT

Hovedutfordringer:

- Sårbarhet pga. spesialisert kompetanse og få fagpersoner
- Endringsvilje fra manuelle prosesser til digitale, samt kompetanse i organisasjonen og blant innbyggerne innenfor IKT løsninger
- Nye krav til digitale løsninger og manglende budsjettmidler
- Intern kompetanseutvikling ift. nye krav, løsninger og verktøy

Status og tiltak:

Lyngen kommune har blitt medlem i digitaliseringsnettverket Digi Troms og Finnmark. Dette nettverket skal bl.a. bidra til at medlemskommunene både har endringskompetanse i ledelsen, og at kommunene gjennomfører felles anskaffelser på digitale verktøy. Statsforvalteren dekker kr 150 000 av medlemskapet for 2024. I planperioden vil det derfor jobbes videre med nye digitale løsninger for hele organisasjonen, f.eks. Digi Barnevern.

Det skal jobbes videre med å utvikle fagsystem og løsninger organisasjonen allerede bruker, med mål om å hente ut gevinster ift. effektivisering og bedre innbyggertjenester.

3.3 Ramme 3 - oppvekst og kultur

Budsjettområdet omfatter grunnskolen og barnehager, flyktningetjenesten, voksenopplæringa og kulturtilbud i Lyngen kommune.

Budsjettramme 2024

Ansvar	Sum total
	2024
2100 - Grunnskoleprosjekter	150 000
2101 - Grunnskolen - felles	8 337 000
2111 - Lyngsdalen oppvekstsenter	3 777 000
2112 - SFO Lyngsdalen	314 000
2115 - Lenangen skole	7 896 000
2116 - Eidebakken skole	25 855 000
2117 - Voksenopplæringa	4 394 000
2118 - SFO Eidebakken	467 000
2119 - Eidebakken Svømmehall	249 000
2201 - Barnehager - felles	716 000
2211 - Kavringen barnehage	6 972 000
2212 - Knøttelia barnehage	6 739 000
2215 - Lenangen barnehage	5 959 000
2216 - Barnehage Lyngsdalen oppvekstsenter	3 278 000
2310 - Kulturskolen	1 559 000
2400 - Kultur - prosjekter	0
2410 - Kulturtilbud	4 101 000
2411 - Bibliotek	1 129 000
2900 - Budsjettramme Oppvekst og kultur	0
Sum total	81 892 000

I økonomiplan for 2024-2027 ligger følgende tiltak med konsekvenser for perioden:

Tiltak	2024	2025	2026	2027
Reversering av KS 41/23 Omstrukturering oppvekst (tjenester)	1 405 000	3 373 000	1 968 000	
Nedlegging avdeling i barnehage - reversering	1 226 000			
Miljøarbeider 50% fritid og veiledning	300 000	300 000	300 000	300 000
Logoped i skole 50 % og helse 20 %	360 000	360 000	360 000	360 000
Innsparing - stenging av Lenangen svømmehall	0	-70 000	-70 000	-70 000
Refusjon fra andre kommuner	-210 000			
Barnehage - redusert årsverk	-300 000	-600 000	-600 000	-600 000
Omstrukturering - reduksjon av årsverk 2025-2027		-1 297 500	-2 350 500	-2 840 400
Sum tiltak	2 781 000	2 065 500	-392 500	-2 850 400

Barnehagene

Målsettinger

I kommuneplanens samfunnsdel er særlig målene innenfor folkehelse relevante for barnehagene. Videre har barnehagene følgende lokale satsingsområder med tilhørende politisk vedtatte målsettinger som for 2024 er:

Status:

Lyngen kommune har per i dag 4 kommunale barnehager med totalt 152 godkjente plasser. Kommunen har full barnehagedekning, det vil si at samtlige barn som har lovfesta rett til barnehageplass har fått plass i en barnehage.. Fra 1.august 2023 ble barnehageplass for 1-5 åringer i tiltakssonen i Troms og Finnmark gratis.

2023/2024

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Psykososialt barnehagemiljø

Hovedutfordringer:

- **Dimensjonering:** Varierende barnetall i ulike deler av kommunen gir utfordringer i forhold til bemanning og vakanser. I økonomiplanperioden er det tatt høyde for vakanser i barnehagene, eventuelt stenging av 1 avdeling dersom barnetallet følger prognosene.
- **Grunnbemanning:** Grunnbemanninga i barnehagene bør økes for å dempe den spesialpedagogiske utviklinga, satse på tidlig innsats, få rom til å drive barnehagebasert kompetanseutvikling samt øke kvaliteten på barnehage tilbudet. I forslaget ligger en økning fra med 1 ansatt pr barnehage.
- **Kompetanse og rekruttering:** Det er store utfordringer knyttet til rekruttering av barnehagelærere, samt behov for ytterligere kompetanse innen spesifikke fagområder, blant annet spesialpedagogikk.

Grunnskolene

Målsettinger

I kommuneplanens samfunnsdel er særlig målene innenfor folkehelse relevante for skolene. Videre har skolene følgende lokale satsingsområder med tilhørende politisk vedtatte målsettinger som i perioden 23-24 er: (planen skal revideres 2024)

2023/2024

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Hovedmål: Styrke laget rundt eleven og øke skolers kompetanse slik at alle elever blir inkludert og har et godt pedagogisk tilbud

Digitale ferdigheter og digitalisering

Skolene i Lyngen har videre følgende lokale mål

De lokale målene for grunnskolene i Lyngen ble sist vedtatt i Kommunestyret i Lyngen i sak 12/23

- Skolemiljøet ved skolene i Lyngen skal preges av trygge rammer der barn, unge og voksne skal oppleve å være inkludert i et fellesskap de selv har mulighet til å påvirke og bygge
- Grunnskolen i Lyngen skal satse på og arbeide systematisk med begynneropplæring
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med økt læringsutbytte hos elevene, gjennom tilpasset opplæring og inkluderende praksis
- Grunnskolen i Lyngen skal håndheve nulltoleranse for mobbing og krenkelser
- Grunnskolepoengene i Lyngen skal ligge på minst nasjonalt nivå.
- Grunnskolen i Lyngen skal ha fokus på skolebasert kompetanseutvikling og rekruttering av dyktige fagfolk fra ulike yrker for å gi elevene økt læringsutbytte
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med å bygge laget rundt barnet slik at alle barn opplever å få et godt tilpasset og inkluderende tilbud

- Grunnskolen i Lyngen skal samarbeide med privat næringsliv og offentlig sektor for at elevene skal få kunnskap om og interesse for lokalt næringsliv og arbeidsplasser i egen kommune.

Status:

Lyngen kommune har 3 offentlige grunnskoler

Skolene i Lyngen har godt kvalifiserte lærere og skoleleder og gode skolebygg, men for å møte framtidens kompetansekrav har vi behov for å fortsatt rekruttere kompetente ansatte og videreutdanne våre lærere.

Hovedutfordringer:

- **Dimensjonering av tjenester**

Lyngen kommune har en desentralisert skolestruktur, med to små og en stor skole. Dette medfører at gjennomsnittsklassen i Lyngen er forholdsvis liten. Elevtallsutviklingen i Lyngen har de siste årene vært negative, men har nå stabilisert seg, med en nedgang siste 3 år på 17 elever, noe som tilsvarer 6 elever per år, fordelt på tre skoler. Handlingsrommet for ytterligere innsparing i grunnskolesektoren ligger i en eventuell endret skolestruktur. I økonomiplanperioden er en omstrukturering av oppvekst inne fra 2026, dette for å klare å møte endrede rammeoverføringer dersom befolkningsutviklingen følger prognosene.

- **Rekruttering og kompetanse**

Rekruttering av kvalifisert personale er en utfordring i alle distriktskommuner, og Lyngen kommune har også møtt på utfordringen med å klare å rekruttere tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere. Dette krever tiltak i forhold til strategisk rekruttering og utvikling av kompetanse lokalt.

- **Bygging av laget rundt barnet**

En helhetlig tenking omkring barn og unge fordrer gode tverrfaglige samarbeidsarenaer og fagfolk i alle ledd.

- **Spesialundervisning**

I 2022 var andelen elever som hadde spesialundervisning 13,7 %. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 6 som har 9,7% og landet uten Oslo med 7,9 % er dette et område vi må jobbe videre med

- **Ny opplæringslov**

Ny opplæringslov trer i kraft fra 1.august 2024 og medfører en rekke endringer og presiseringer. Dette vil medføre store endringer i skolenes reglement og planverk.

Flyktingetjenesten

Lyngen kommune startet opp bosetting på nytt i 2022, etter flere år med lite mottak av flyktninger. Fra 2022 og fram til november 2023 har kommunen bosatt 61 flyktninger, i hovedsak fordrevne fra Ukraina. 3 av disse har flyttet. Av disse er 20 under 18 år, 9 i barnehage og 11 i skolen.

Flyktingetjenesten og voksenopplæringa har med bakgrunn i bosetting ansatt flyktingkonsulent, miljøarbeidere og lærere i grunnleggende norsk. Lyngen kommune har gode tjenester med kapasitet for ytterligere bosetting i 2024. Anmodningen om bosetting for 2024 er kommet, og Lyngen kommune anmodes om å bosette 55 flyktninger i 2024. Bakgrunnen for anmodningen er IMDis kjennskap til kapasitet og tjenestetilbud i kommunen og deres erfaring med bosettingsarbeidet i 2023. Norge forventer et mottak av 37 000 flyktninger i 2024, og kommunene har en nøkkelrolle når det gjelder håndteringen av den største massefluksituasjonen i vår tid. Bosettingsplassene som vedtas og blir gjort tilgjengelige er avgjørende for Norges samla evne til å ta hånd om flyktingene. Bosetting av flyktninger er kanskje det tiltaket som svarer best på Lyngens hovedutfordringer i kommuneplanens samfunnsdel.

Hovedutfordringer:

- Bolig.

Boligmarkedet i Lyngen er presset, og det er til tider utfordrende å finne egnede boliger. Kommunen har i første omgang bosatt sentralt på Lyngseidet. Ved videre bosetting vil hele Lyngen måtte brukes som bo- og arbeidsområde.

- Arbeidsplasser

Å komme raskt ut i jobb krever et nært samarbeid mellom næringsliv, kommune og NAV. Kommunen har nå igangsatt tiltak for styrke samarbeidet.

Kultur og frivillighet

kommuneplanens samfunnsdel er særlig følgende målsettinger for folkehelse relevante:

- Stimulere til utstrakt samarbeid med frivillige, lag og foreninger innenfor fysisk aktivitet og helse
- Tverrfaglig innsats med fokus på å utjevne sosiale ulikheter.

Videre har kultur og frivillighet følgende lokale satsingsområder med tilhørende politisk vedtatte målsettinger som for 2024 er:

Status:

Kulturavdelinga har samarbeid med frivillige og lag og foreninger om flere arrangement i løpet av året, og støtter også frivilligheten gjennom tilskudd og kulturmidler, utlån av utstyr og gratis utlån av lokaler. Kommunen er medlem i Ishavskysten friluftsråd, og bidrar med driftstilskudd til Nord Troms museum og Frivilligsentralen i Lyngen.

Kulturavdelinga registrerer kulturminner (KIK) og krigsminner, samt administrerer spillemidler, i tillegg til å drive ungdomsklubben, Ungdomsrådet og Aktiv Lyngen, samt administrere prosjekter innenfor forebygging og utenforskap.

2023/2024

Videreutvikle et helhetlig tilbud for barn og unge som sikrer gode opplevelser og inkludering på alle arenaer. Gi et godt utbygd lavterskeltilbud på ulike arenaer. Sikre gode, inkluderende opplevelser også i ferier for alle.

Hovedutfordringer:

- **Tidlig innsats, forebygging og psykisk helse**

En vet at den største forebyggende faktoren er et trygt og godt lokalsamfunn.

Tiltak innenfor dette området forventes på sikt å ha store helsemessige betydninger. En dreining av tiltak fra behandling til forebygging innenfor tjenester for barn og unge, samt miljøarbeid er nødvendig. Program for folkehelse (2019-2025) der Lyngen er pilotkommune med Gode valg, skolemåltidet, Aktiv Lyngen, miljøarbeider på Eidebakken og Lenangen skoler, samt styrking kommunepsykolog er alle gode forebyggende tiltak innenfor oppvekstfeltet

- **Stimulere til dugnad og frivillighet**

Kulturskolen og biblioteket:

Fra kommuneplanens samfunnsdel er særlig målene innenfor folkehelse relevante. Videre har kulturskolen og biblioteket følgende lokale satsingsområder med tilhørende politisk vedtatte målsettinger som for 2024 er:

Målsettinger:

- Biblioteket skal være en lokal utviklingsaktør og partner
- Biblioteket skal ha gode, tilgjengelige, framtidsette bibliotekstjenester som er tilpasset brukernes behov.
- Biblioteket skal fokusere på nærhet og tilgjengelighet i tjenestene.
- Kulturskolen skal være et lokalt ressurscenter som bidrar til økt inkludering og mestring
- Kulturskolen skal være en ressurs for det frivillige kulturlivet

Status:

Biblioteket i Lyngen har en rekke arrangementer for lokalbefolkningen og barn og elever, i tillegg til å drive kjernevirksomhet og bokbussen.

Kulturskolen gir tilbud innenfor visuell kunst og musikk, i tillegg til arrangementer og prosjekter

Hovedutfordringer:

- **Lokaler til biblioteket:** Lyngen kommune leier i dag lokaler til biblioteket i 2.etasje på Elektro sport. Dette begrenser mulighet til arrangement, filmfremvisninger, utstillinger og møter,
- **Bredde i tilbud:** Kulturskolen i Lyngen er liten, og tilbud i bredde blir vanskelig å gjennomføre med få lærere.
- **Rekruttering:** Synkende elevtall i kulturskolen.

3.4 Ramme 4 - helse og omsorg

Budsjettområdet omfatter sosialtjenesten, barnevernstjenesten, praktisk bistand, tiltak for funksjonshemmede, hjemmetjeneste, helse- og omsorgssenter og bo- og aktivitetssenter.

Budsjettramme 2024

Ansvar	Sum total
	2024
3105 - Helse og omsorg adm.	8 952 000
3106 - Helse og omsorg fellesutgifter til fordeling	4 356 000
3310 - Sosialtjenesten	5 196 000
3311 - Barnevernstjenesten	9 076 000
3411 - Praktisk bistand	4 026 000
3412 - Tiltak eldre og funksjonshemmede	2 280 000
3414 - Hjemmetjenesten ytre Lyngen	11 709 000
3450 - Stab/fellestjenester Lyngstunet	7 534 000
3451 - Langtidsavdeling Lyngstunet	18 924 000
3452 - Korttidsavd./KAD Lyngstunet	9 336 000
3453 - Hjemmetjenesten indre Lyngen	11 712 000
3454 - Rus og psykisk helse	2 819 000
3455 - Helsestasjons- og jordmortjenesten	3 149 000
3456 - Legetjenesten	10 670 000
3510 - Solhov bo- og aktivitetssenter	13 448 000
3900 - Budsjettramme Helse, sosial og omsorg	- 11 450 000
Sum total	111 737 000

I økonomiplan for 2024-2027 ligger følgende tiltak med konsekvenser for perioden:

Tiltak	2024	2025	2026	2027
KS 57/23 Kommunalt stipend til grunn- og etterutdanning	400 000	400 000	400 000	600 000
BPA (netto utgift)	880 000	2 153 000	2 153 000	2 153 000
Logoped i helse 20% (og skole 50%)	140 000	140 000	140 000	140 000
Rådgiver 50%		370 000	370 000	370 000
Helsesykepleier	400 000	400 000	400 000	400 000

Koordinator velferdsteknologi/demenskontakt 80%		533 000	533 000	533 000
Digi barnevern - oppstartskostnader	275 000	0	0	0
Økt budsjetttramme BV - fosterhjem	500 000	300 000	300 000	300 000
Koordinerende enhet	300 000	300 000	300 000	300 000
Kommuneandel - interkommunale tiltakstillinger BV	207 000	207 000		
Sum tiltak	3 102 000	4 803 000	4 596 000	4 796 000

I kommuneplanens samfunnsdel er målene innenfor folkehelse - god helse gjennom hele livet relevant for helse og omsorg. Disse følges opp gjennom følgende satsingsområder for 2024/2025

2024/2025	2024/2025
«Bo trygt hjemme» reformen Velferdsteknologi Demens oppfølging Forebyggende og helsefremmende arbeid Brukerstyrt personlig assistent (BPA) Arbeids- og aktivitetstilbud Barnevernreform/ oppvekstreform	Proaktive tjenester <ul style="list-style-type: none"> • Forebyggende hjemmebesøk • Friskliv - individuell oppfølging med helsesamtale • Målrettet fysisk aktivitet • Hverdagsrehabilitering • Velferdsteknologi • Tverrfaglig tidlig innsats • Omsorgstønad Forebyggende plan for barn og unge Samarbeid med frivillige

Status

Helse og omsorg har 54 beboerplasser lokalisert til Lyngstunet helse og omsorgssenter, hvorav 24 sykehjemsplasser, 13 korttidsplasser og 16 omsorgsboliger. Lenangen omsorgssenter har 15 omsorgsboliger og Solhov bo- og aktivitetssenter har 13 omsorgsboliger, hvorav 1 er knyttet mot barneavlastning.

Rus og psykisk helse har 2 etterverns boliger og en akutt/korttidsplass lokalisert i Solhovlia 6. Behovet for døgnbemannet boliger innenfor rus og psykisk helse er økende.

Befolkningsprognose for 2023-2026 viser en økning på 32 personer i aldersgruppen 80-89 år jfr. SSB. Reformen «Bo trygt hjemme» skal bidra til et mer aldersvennlig samfunn, at flere eldre kan leve aktive liv lenger og oppleve trygghet ved å bo i eget hjem. Reformen strekker seg fra hverdagslivet og lokalsamfunnet via boliger og hjemmetjenester til samhandling med sykehusene.

Barnevernreformen/ oppvekstreformen gir økt faglig og fullt økonomisk ansvar til kommunene for barnevernsarbeid. Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats, jobbe mer forebyggende og etablere gode lokale tiltak som er tilpasset barnas og familienes behov.

Kommunen har flere barn og unge med sammensatte utfordringer der det er etablert ansvarsgrupper. Disse familiene har rett til barnekoordinator/ koordinator som bistår familien som mottakere av helse- og omsorgstjenester samt å navigere i ulike regelverk.

NAV/ sosialtjenesten rapporterer om økning i arbeidsledighet grunnet permitteringer. Prognose viser at det forventes ytterligere økning i arbeidsledighet hvis flyktingene etter endt deltakelse i introduksjonsprogram ikke kommer ut i jobb. Prognosen viser også økning i stønad til økonomisk sosialhjelp dersom flyktingen ikke kommer i jobb.

Lyngen kommune har fortsatt høyt sykefravær.

Hovedutfordringer

- **Behov for helse- og omsorgstjenester:** Økt antall eldre og eldre med sammensatte behov og utfordringer. Pleietyngden hos brukere i omsorgsboliger har økt og samsvarer ikke med grunnbemanningen.
- **Tilrettelagt avlastningstilbud:** Økt behov for tilrettelagt avlastningstilbud til hjemmeboende med demens sykdom. Dagens tilbud er ikke tilfredsstillende.
- **Tilrettelagt botilbud i rus- og psykisk helse.** Kommunen mangler tilrettelagt botilbud til personer med rus – og/ eller psykiske helseutfordringer.
- **Kompetanse og rekruttering:** Det er utfordringer knyttet til rekruttering av helsefagarbeidere, sykepleiere og vernepleiere. Med knapphet på ansatte-ressurser kan det bli vanskelig å yte tjenester på samme måte som i dag.
- **Barn og unge med sammensatte behov:** Familier som har eller venter barn med behov for sammensatte tjenester har rett til barnekoordinator for bedre koordinering av tjenestetilbud. Det gis i tillegg foreldreveiledning individuelt og i grupper.
- **Obligatorisk foreldreveiledning og helsesamtaler;** Alle flyktingene som ankommer kommunen skal ha helsesamtaler. Målgruppen for obligatorisk foreldreveiledning er deltakere i introduksjonsprogram som er foreldre til barn i alderen 0–18 år eller som venter barn. Alle som ankommer kommunen, skal ha kurs i foreldreveiledning med informasjon om og veiledning i foreldrerollen i en norsk kontekst og skape trygge foreldre som kan gi barna en god oppvekst. Kommunen skal benytte kunnskapsbaserte foreldreveiledningsmetoder som skal gis ut fra et forebyggende perspektiv.
- **Sykefravær:** Korttidsfravær knyttet til luftveisinfeksjoner variere sammen med influensautbrudd. Når det gjelder langtidsfravær er det et generasjonsskifte i ansatte beholdning, der noen har kroniske plager. Sykefravær kan også skyldes mer belastning på fastansatte i form av overtid grunnet vanskelig å finne vikarer.

Målsetting for perioden 2024- 2027

- Å fortsatt gi forsvarlig og kvalifisert helsehjelp til innbyggerne i hele livsløpet.
- Tilrettelagt avlastningstilbud til hjemmeboende med demenssykdom
- Velferdsteknologi gis som et fullverdig hjelpetiltak i helse og omsorg
- Forebygging og tidlig innsats gjennom hele livsløpet
- Plan for forebyggende arbeid med barn og unge gjennomføres i organisasjon og være styrende for alle ansatte som jobber med barn og unge.
- Friskliv - og mestringstilbud for alle innbyggerne
- Redusere botid i sykehjem ved å tildele tjenester i henhold til omsorgstrappen.
- Et tilrettelagt botilbud til personer med sammensatte rus og psykisk helseutfordringer.
- Utnytte mulighetene ved kjernejournal
- Implementere Digital hjemme oppfølging
- Implementere TØRN

Satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel – Folkehelse

Tverrfaglig tidlig innsats gjennom hele livet er satsingsområde i kommuneplanens samfunnsdel. Det dreier seg om kartlegging og identifisering, veiledning og rådgivning, samt å iverksette riktige treffsikre tiltak og evaluere tiltak jfr. målet med Barnevernreformen og Kvalitetsreformen Leve hele livet.

Målet med Barnevern/ oppvekstreformen er at kommunen skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging. Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiens behov, og rettsikkerheten skal bli godt ivaretatt. Kommunen skal gi et godt samlet familiestøttene tiltak, der rutiner og tiltak skal munne ut i en plan. Kommunen har fått økt ansvar for rekruttering av fosterhjem.

Kvalitetsreformen «Leve hele livet» har innsatsområder som mat og måltider, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Målsetningen er å dreie fokus fra behandling over på forebygging av livsstilsrelaterte sykdommer.

Forebyggingstiltakene som kommunen prioriterer:

- Forebyggende hjemmebesøk til innbyggerne som fyller 80 år
- Friskliv og hverdagsrehabilitering med målrettet fysisk aktivitet sammen med aktivitetskontakt og dagaktivitetstilbud.
- Koordinator for velferdsteknologi for bedre utnyttelse av teknologiske løsninger både til hjemmeboende og på institusjon
- Tverrfaglig tidlig innsats i alle aldre
- Omsorgstønad til pårørende slik at belastningen ikke blir for stor.

Implementering av velferdsteknologi er viktig for god utnyttelse av teknologien. Det er behov for koordinator som har kontroll på oppdatering av teknologien, opplæring og internundervisning.

Fremskaffe boliger for grupper omfattet av kommunens boligsosiale politikk er satsingsområde i samfunnsdelen. Lyngen kommune har nedgang i folketall og økende antall eldre. Behovet for sykehjemsplass vil dermed også være økende.

Per i dag har vi 24 sykehjemsplasser/ langtidsplasser, men gjennomsnittet ligger på 28 brukere med vedtak om langtidsplass. Langtidstilbudet blir gitt i Korttidsavdelingen. I tillegg mangler kommunen tilrettelagte avlastningsboliger til hjemmeboende personer med demens sykdom og tilrettelagte boliger til personer med sammensatte utfordringer.

Vedtatte statlige tiltak innfor helse, sosial og omsorg

Bo trygt hjemme – reformen St.meld «Fellesskap og mestring»

Reformen skal bidra til et mer aldersvennlig samfunn, at flere eldre kan leve aktive liv lenger og oppleve trygghet ved å bo i eget hjem. Reformen strekker seg fra hverdagslivet og lokalsamfunnet via boliger og hjemmetjenester til samhandling med sykehusene.

Reformen har fire satsingsområder:

- Levende lokalsamfunn som ivaretar aktivitet og fellesskap
- Tilpassede botilbud, og mulighet for å bo trygt i eget hjem lenger
- Kompetente medarbeidere
- Trygghet for brukere og støtte til pårørende

Kompensasjon for ansvarsoverdragelse innen barnevern jfr. Barnevern/ Oppvekstreform.

Reformen gir økt faglig og fullt økonomisk ansvar til kommunene for barnevernsarbeid. Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats, jobbe mer forebyggende og etablere lokale tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov.

Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering i kommunen

Virksomhet som yter helsehjelp, skal organiseres slik at helsepersonell blir i stand til å overholde lovpålagte plikter jfr. helsepersonelloven § 16. Koordinerende enhet har overordnet ansvar for individuell plan og koordinator, og må sørge for informasjon til befolkningen om rettigheter knyttet til individuell plan og koordinator. Koordinerende enhet skal bistå med opplæring av koordinatorene.

Barnekoordinator

Familier som har eller venter barn med behov for sammensatte tjenester har rett til barnekoordinator for bedre koordinering av tjenestetilbud.

Styrking av basistilskudd til fastleger

Pasienttilpasset basistilskudd, helårseffekt av endring i 2023, for bedre å understøtte arbeidsbelastningen og bedre oppfølging av ressurskrevende listeinnbyggere.

Økonomisk sosialhjelp

Økte veiledende satser for sosialhjelp, helårseffekt av endring i 2023, som følge av redusert dagsats for tiltakspenger samt at barnetrygd skal ikke hensyntas ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp.

3.5 Ramme 5 - teknisk drift

Budsjettområdet omfatter forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens eiendomsmasse, vann og avløp, byggesak, kart og oppmåling, samt brann og feiing.

Budsjettramme 2024

Ansvar	Sum total
	2024
4410 - Bygg og anlegg	20 541 000
4412 - Forvaltning tekniske tjenester	2 803 000
4413 - Teknisk - Renhold	5 214 000
4710 - Vann og avløp	-7 212 000
4720 - Mindre avløpsanlegg - selvkost	-34 000
4810 - Feiing og brannberedskap	4 796 000
Sum total	26 108 000

I økonomiplan for 2024-2027 ligger følgende tiltak med konsekvenser for perioden:

Tiltak	2024	2025	2026	2027
Omstrukturering oppvekst - reversering	446 000	500 000	54 000	
Løftebukk og oppgradering av Mestagarsjen	17 000	17 000	17 000	17 000
Sommer Lyngen	50 000	50 000	50 000	50 000
195 Eidebakken skole - utskiftning av lys i klasserom	100 000	250 000	250 000	
Lyngstunet - belysning stue i 3 etasje		125 000		
Lyngsdalen oppvekstsenter - skifte PBC-holdig lys	275 000			
Korrigerings av selvkost	353 000	128 000	-1 913 000	-1 763 000
Innsparing - stenging av svømmehall	0	-335 000	-335 000	-335 000
Tytebærvika - redusert vedlikehold pga salg	-72 000	-100 000	-172 000	-172 000
Lyngenhallen resultat klokke	80 000			
Omstrukturering - reduksjon av årsverk 2025-2027				-710 100
Sum tiltak	1 249 000	635 000	-2 049 000	-2 913 100

Hovedutfordringer:

Bygg og anlegg:

Vedlikeholdsetterslepet på viktige infrastrukturprosjekter, spesielt veier og veilys er merkbart for kommunens innbyggere. Planlagte oppgradering av veilys langs kommunale og fylkeskommunale veier ventes å gi en mer stabil drift samtidig som driftskostnadene reduseres. Dette tiltaket planlegges oppstartet i 2024 og ferdigstilt løpet av 2025.

Mangel på boliger tilpasset den enkeltes boevne oppleves ofte som utfordrende.

Ustabile strømpriser den siste tiden gir en uforutsigbar budsjettsituasjon, det er etablert sentrale driftsovervåkinger blant annet innen oppvarming, ventilasjon og bassengdrift. Selv om ikke dette vil løse utfordringene på dette området, ansees det allikevel som nødvendig for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift.

Teknisk drift har et forholdsvis stort antall investeringsprosjekter gående til enhver tid, oppfølging mot aktørene i slike prosjekter krever ofte stor deltakelse fra kommunens prosjektledelse. Dette kan ofte oppleves utfordrende å ivareta samtidig som nødvendige driftsoppgaver skal følges opp på en forsvarlig måte.

Forvaltning av tekniske tjenester:

Vi har i dag et godt samarbeid med Kåfjord innen kart og oppmåling, dette oppleves som positivt når det gjelder å skape et robust miljø rundt dette faget.

Når det gjelder byggesak ser en fagoppfølging innenfor dette området å være mer personavhengig. Kommunen dyktig saksbehandler dekker faget på en god måte, men det anses som nødvendig å gjøre denne tjenesten mer robust. Interkommunalt samarbeid innenfor dette feltet vil skape er større fagmiljø og dermed gi de enkelte ansatte en bedre arbeidshverdag.

Brann og redning:

En stor del av innsatsstyrken har manglet nødvendig, lovpålagt utdanning. Det pågår nå et utdanningsprogram som vil løfte det formelle kompetansenivået til det lovpålagte kravet.

Det er i dag lagret brannmateriell ved fire lokaliteter, Nord Lenangen, Lenangsøra, Lyngseidet og Furufleten. Lokalene på Lyngseidet og Nord Lenangen innehar tilfredsstillende fasiliteter som er nødvendig for å oppnå et forsvarlig arbeidsmiljø.

Det er utført ROS-analyse og beredskapsanalyse av kommunens brannvesen som gir et kunnskapsgrunnlag for organisering og dimensjonering av kommunens brannberedskap i fremtiden.

Status og tiltak:

Bygg og anlegg:

Det er utført oppgraderinger og energieffektiviseringstiltak på de fleste boliger de seneste år. Åtte eldre boliger i Parkveien er ikke prioriterte da disse har en lite hensiktsmessig planløsning, tiltak på disse må sees i sammenheng med utviklingen av et helhetlig botilbud på Lyngseidet.

Forvaltning av tekniske tjenester:

Samarbeid med Kåfjord kommune om felles «oppmålingskontor» og egen saksbehandler innen byggesak dekke denne tjenesten. Aktiviteten innen byggesak og deling er merkbart redusert, noe som forventes å vedvare også i 2024. Redusert aktivitet innenfor byggesak og deling vil gi lavere gebyrinntekter. Ved redusert aktivitet innen ordinær saksbehandling vil resursene bli benyttet til oppdatering av matrikkel, som har et stort etterslep fra lang tid tilbake.

Vann og avløp - selvkost:

VANNSEKTOREN

Prosjekt	Tall i 1000 kroner	Reg. bud. 2023	Budsjett 2024	HØP 2025	HØP 2026	HØP 2027	Sum 2023-2027
559001	VANNLEDNING DRABENG-FASTDALEN	150	-	-	-	-	150
559003	ELVEJORD VANNVERK	50	-	-	-	-	50
559201	NY VANNFORSYNING LYGSEIDET	20.119	6.381	16.970	-	-	43.470
559211	GRUNNVANNSANLEGG FURUFLATEN	7.711	8.389	4.208	-	-	20.308
559212	DRIFTOVERVÅKNING VANN- OG AVLØPSANLEGG	137	-	-	-	-	137
559220	NY HOVEDVANNLEDNING LYGSEIDET-ROTTENVIK	500	-	-	2.000	-	2.500
559824	NY VANNKILDE KOPPANGEN	72	-	-	-	-	72
SUM INVESTERINGER VANN		28.739	14.770	21.178	2.000	-	66.687

	2023	2024	2025	2026	2027
Direkte driftsutgifter	2.988	3.352	3.446	3.542	3.642
Direkte kapitalkostnader	2.343	3.369	4.643	6.580	6.520
Indirekte kostnader	157	162	166	170	176
Gebyrgrunnlag	5.487	6.883	8.255	10.293	10.337

I løpet av 3-4 år utgjør investeringene i vannsektoren ca. 65 mill. Dette har meget stor innvirkning på gebyrgrunnlaget og dermed på fastsetting av gebyrene, jfr. kap. 2.4.6.

Av iverksatte investeringer, kan nevnes sentral driftsovervåking av vannforsyningsanleggene er anskaffet og satt i drift. Driftspersonellet er dermed i stand til å overvåke tilstand på anleggene og vannforbruket uten å være fysisk til stedet. Dette oppleves som en betydelig forbedring av sikkerhet og kontroll.

Direkte kapitalkostnader, som er beregnet avdrag og rente av investeringene, øker med over 4 mill. i økonomiplanperioden. For driftsutgiftene er det ikke lagt inn noen økning utover forventet lønns- og prisstigning.

AVLØPSSEKTOREN

Prosjekt	Tall i 1000 kroner	Reg. bud. 2023	Budsjett 2024	HØP 2025	HØP 2026	HØP 2027	Sum 2023-2027
557022	INNEREIDET BOLIGFELT	200	-	-	-	-	200
559205	SANERING SPREDT AVLØP LYGSEIDET SENTRUM	2.055	-	-	-	-	2.055
559210	BEKKSTRAND OG LYGSDALSBUKTA - LEDNING OG SLAMAVSK.	11.718	-	-	-	-	11.718
559213	STIGEN LEDNINGSNETT OG PUMPESTASJON	7.462	-	-	-	-	7.462
559230	NYE AVLØPS- OG OVERVANNSLEDNINGER HAMNESEET	2.000	-	-	-	-	2.000
SUM INVESTERINGER AVLØP		23.435	-	-	-	-	23.435

	2023	2024	2025	2026	2027
Direkte driftsutgifter	1.960	2.281	2.348	2.417	2.488
Direkte kapitalkostnader	2.337	3.405	3.971	3.847	3.757
Indirekte kostnader	151	156	160	164	169
Gebyrgrunnlag	4.448	5.842	6.479	6.428	6.414

Det er startet opp og utført flere prosjekter, blant annet avløp Stigen.

Nytt avløpsanlegg på Lyngseidet ferdigstilles, noe som vil knyte samtlige bygg sør for fergekai opp mot et forskriftsmessig anlegg.

Det er ikke planlagt investeringer i avløpssektoren utover det som er vedtatt i revidert budsjett 2023. Men det forventes at en del av disse først blir avsluttet i 2024, noe som gjør at kapitalkostnadene vil øke også i 2025.

Tilsynet av private avløpsanlegg pågår, prosjektet har pågått i tre år.

Brann, redning og feiing:

Samarbeidsavtalen med Lyngenfjord Brann og Redning trådte i kraft 1.1.2022.

Utdanningsprogrammet pågår og vil bli videreført inn i 2024.

3.6 Ramme 6 - utvikling

Budsjettområdet omfatter plan, landbruk, skogbruk, næring og næringsområder som kommunale kaier og salg av masser fra Tyttebærvika. I tillegg er saksbehandling rundt motorferdsel, serverings- og skjenkebevillinger, lagt til avdelingen.

Budsjettramme 2024

Ansvar	Sum total
	2024
6400 - Prosjektansvar Utvikling	15 000
6405 - Plan	2 740 000
6406 - Kommunale veterinærtjenester	-221 000
6407 - Næring	-945 000
6408 - Kommunale havner og kaier	-613 000
6409 - Selvkost kommunale havner og kaier	-80 000
Sum total	896 000

I økonomiplan for 2024-2027 ligger følgende tiltak med konsekvenser for perioden:

Tiltak	2024	2025	2026	2027
Landbruk - bidrag til hjelp ved generasjonsskifte	50 000	50 000	50 000	50 000
Norkart - oppstartskostnader tilgang til kartdata	100 000			
Tjenesteavtale for Visit Lyngenfjord	300 000	300 000	300 000	300 000
KS 08/23 Veterinærordning for Lyngen og Storfjord veterinærrområde	276 000	276 000	276 000	276 000
Tytebærvika - økte inntekter fra salg pga prisstigning	-400 000	-400 000		
Havneavgifter økning Tytebærvika	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Tytebærvika - økte inntekter grussalg	-700 000	-200 000	-1 000 000	-1 000 000
Kommunalt næringsfond	1 000 000			
Næring - reduksjon lønn	-120 000	-160 000	-160 000	-160 000
Sum tiltak	106 000	-534 000	-934 000	-934 000

Status:

Havnevirksomheten

Vi ser noe høyere trafikk til havnene i 2024. Dette vil i hovedsak knyttes til økt omsetning og utskipning fra Tyttebærvika. Utfordringene for havnene er knyttet til registrering av anløp. For å fange opp turisttrafikk i Nord-Lenangen og kunne gi et godt tilbud til reiselivsnæringen, er det inngått avtale med reiselivsaktør for utleie av trekaia på Sandnes til turistbåter. Avtalen er av kortere varighet med forlengelse etter behov.

Masseuttak Tyttebærvika

Det forventes uttak av masser i 2024 på 200.000 tonn. Dette er en økning i volum sammenlignet med 2023 og kommer som er følge av re-etablering av asfaltverk, samt noe økt etterspørsel i markedet. Etter hvert som det tas ut masser fra dagbruddet forlenges transportområdet til kai. Det forventes produksjon i 2-3 år før det vil bli hensiktsmessig å hente masser fra tilstøtende eiendommer.

Lyngeløftet

Lyngeløftet jobber videre med vedtatte prosjekter fra tidligere år, i tillegg er det vedtatt 3,5 mill. kroner til nye prosjekter i 2024. Kr 1,122 mill. i driftsbudsjett for prosjektleder er lagt inn i 2024 med finansiering av bundet fond, som er delvis bruk av kommunestyrets vedtatte midler ved avvikling av Lyngen Servicesenter AS.

Næringsfondet

Kommunestyret har bevilget 1 mill. kroner til kommunalt næringsfond i 2024.

Hovedutfordringer:

Lyngen kommune har i dag et begrenset tilbud på næringsarealer. Det er regulert inn nye arealer på Myra på Lyngseidet, samt at ny regulering av fiskerihavn i Nord-Lenangen er i prosess. I tillegg representerer Sandnes området et betydelig næringsareal og mulighet for fremtidig næringsvirksomhet. Det vil oppstå behov for større arealer til industri og det er i arealplanen foreslått et område rett nord for Lyngsdalselvas utløp.

Mangelfull tilrettelegging for samferdsel og sikring av ferdsel har lenge vært en utfordring. For Furuflaten og Lyngen for øvrig har spesielt Pollfjelltunellen vært krevende, dette er langt på vei løst gjennom forlengelse av Pollfjelltunellen.

Lyngen kommune har i dag 5-7% arbeidsinnvandrere (av den arbeidsdyktige befolkningen) og behovet for arbeidsinnvandring øker i takt med bedriftenes vekst. Behovet kan bare delvis dekkes innefra, dvs. med utgangspunkt i innbyggere bosatt i Lyngen, herunder også tilflyttere fra Ukraina. Lyngen kommune har sammen med Troms og Finnmark fylkeskommune, gjennomført en prosess for tilrettelegging for tilflyttere. Dette prosjektet avsluttes ved årsskiftet. Som følge av økte renter, dyrtid og usikkerhet i privatmarkedet, opplever vi at sentrale bedrifter innen industri, har måttet permittere deler av arbeidsstokken. Vi forventer at dette bedrer seg gjennom stabilisering av prisvekst, kroneverdi og rentenivå.

Målsettinger for 2024:

- Kontinuerlig tilrettelegge nye næringsarealer for å løse utfordringer beskrevet nedenfor.
- Bistå næringsaktører med rådgivning innen forskjellige fagområder.
- Rask og effektiv saksbehandling.
- Ferdigstille kommuneplan arealdel og endre eksisterende reguleringsplaner i samsvar med endret behov.
- Fortsette arbeidet med realisering av Lyngeløftet.
- Gjennomføre saksbehandling og vurderinger i samarbeide med kommunens næringsutvalg.

3.7 Ramme 7 - andre utgifter og inntekter

Ansvar

Sum total

	2024
8000 - Premieavvik, pensjons- og lønnsreserve, mv.	- 5 648 000
Sum total	- 5 648 000

Salg av konsesjonskraft fra Rottenvik Kraftverk er redusert med kr 80.000 pga. lav strømpris. Netto inntekt er nå budsjettert til kr 20.000.

Årsaken til at rammeområdet har en inntektsside skyldes premieavvik og premiefond vedrørende pensjonskostnadene føres på dette rammeområdet, mens pensjonspremien belastes ramme 1-6.

Lønnsreserve for 2024 er økt med 1,4 mill. – totalt 5 mill. kroner. Dette med bakgrunn i forventet lønnsvekst.

3.8 Ramme 8 - finans

Ansvar	Sum total 2024
8001 - Eiendomsskattekontor	- 5 964 000
9000 - Frie inntekter, rente og avdrag, avsetninger	-241 870 000
Sum total	-247 834 000

Ramme 8 samstemmer her ikke med netto driftsrammer som vises i de økonomiske oversiktene. Årsaken til dette er at for årsbudsjettet sorteres inntekten på en annen måte enn i de økonomiske oversiktene.

I økonomiplan for 2024-2027 ligger følgende tiltak med konsekvenser for perioden:

Tiltak	2024	2025	2026	2027
Levekårs frie midler - finansiering	-250 000	-100 000	-100 000	-100 000
Avdrag og renter - endring i prioritering	3 163 000	1 508 000	2 076 000	1 662 000
Økt bosetting flyktninger 2024	-2 500 000	-2 400 000	-1 800 000	-880 000
Kapitalkostnader nye investeringer 2024-2027	547 000	1 208 000	3 319 000	7 061 000
Saldering - bruk av disposisjonsfond	-4 701 000	-99 000	-83 000	-5 680 000
Avsetning til disposisjonsfond		78 000	79 000	
Økte renteinntekter	-2 500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak	-6 241 000	-305 000	2 991 000	1 563 000